

MÄÄRUS

Viimsi

13. august 2024 nr

Raie- ja hoolduslõikusloa andmise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 3 p 1 ja looduskaitseseaduse § 45 alusel.

1. peatükk **ÜLDSÄTTED**

§ 1. Eesmärk

Raie- ja hoolduslõikusloa andmise korra (edaspidi määrus) eesmärk on tagada puude kaitse ja soodsad kasvutingimused, säilitada elurikkust ja luua inimsõbralikku keskkonda.

§ 2. Reguleerimisala

(1) Määruses reguleeritakse Viimsi valla mandriosa tiheasustusaladel kasvava puu raie- või hoolduslõikuse tingimusi, loa taotlemist ja väljastamist ning loale kõrvaltingimuste, sh asendusistutuskohustuse määramist.

(2) Määrus ei reguleeri kasvava metsa raiet metsaseaduse tähenduses ega viljapuude ja põõsaste raiet ja hoolduslõikust ning vormipuude hoolduslõikust.

§ 3. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) asendusistutus – raiutud puu asendamine uue puu või põõsaga;
- 2) asendusistutuskohustuslane - isik, kellel on määrusest tulenevalt kohustus asendada raiutud puu;
- 3) avalik ala – Viimsi vallale kuuluv kõigile vabalt ligipääsetav ja kasutatav maa-ala;
- 4) haljastusprojekt – haljasala kujundamist kavandavad dokumendid, mis vastavad projekteerimisnormidele, standarditele ja muudele asjakohastele normdokumentidele;
- 5) haljastusühik – asendusistutuskohustuse mahtu näitav ühik, mis arvutatakse määruse § 16 lõikes 1 esitatud valemi abil;
- 6) hekk – tihe ühtlaste vahedega istutatud põõsaste või puude rida;
- 7) hoolduslõikus – puu okste lõikamine võra piiramise või kujundamise eesmärgil;
- 8) iseteeninduskeskkond – veebikeskkond, mida kasutatakse määrusega reguleeritud lubade taotluste ja teatiste esitamiseks ja menetlemiseks;
- 9) istutusjoonis – mõõtkavas haljastuse asendiplaani koos maa-alale projekteeritud haljastuse üksiktaimedega;
- 10) istutusskeem – istutusala plaan koos ehitiste ning olemasoleva ja kavandatava haljastusega;
- 11) ohtlik puu või oks – puu või oks, mis on osaliselt või täielikult murdunud või mis on välise vaatluse põhjal peatselt murdumas ning ohustab inimesi või vara;

- 12) pesitsusrahu – ajavahemik, mille jooksul on puude raie ja hoolduslõikus üldjuhul keelatud;
- 13) puu – puuliigi pikaealine isend, millel on vähemalt üks püstine puitunud tüvi ning selgelt määratletav võra, mis kinnitub tüvele maapinnast kõrgemal;
- 14) raie – puu langetamine;
- 15) raieteatis – esildis ohtliku puu raieks või ohtliku oksa lõikuseks;
- 16) rinnasläbimõõt – puu tüve läbimõõt 1,3 m kõrgusel juurekaelast;
- 17) tiheasustusala – Viimsi valla üldplaneeringuga tiheasustusalaks määratud maa-ala;
- 18) vesivõsu – uinuvast või lisapungast arenenud väheharunenud võsu;
- 19) viljapuu – puu, mida kasvatatakse viljade saamise eesmärgil;
- 20) vormipuu – puu, mille võrale on puu kasvu algusest saadik antud okste kärpimise, painutamise või tugelele sidumisega soovitud kuju;
- 21) väärtusklass – puu väärtust iseloomustav kategooria.

§ 4. Raieluba

(1) Puu raie on lubatud raieloa alusel, mille annab Viimsi Vallavalitsus ametiasutusena (edaspidi vallavalitsus). Raielubade menetlemise ja väljastamise õigus on vastava struktuuriüksuse ametnikul, kelle tööülesannete hulka kuulub ametijuhendi kohaselt raieloa taotluste läbivaatamine, või teda asendaval ametnikul (edaspidi ametnik).

(2) Raieluba ei ole vaja taotleda ja ei väljastata:

1) alla 8 cm rinnasläbimõõduga puu raieks (välja arvatud asendusistutuse korras istutatud puu raieks);

2) ohtliku puu raieks (vallavalitsust tuleb teavitada §-s 6 sätestatu kohaselt);

3) väljaspool Viimsi valla mandriosa tiheasustusala kasvava puu raieks.

(3) Raie põhjused jagunevad järgmiselt:

1) ehitusraie – puu raiutakse ehitustegevuse tõttu;

2) hooldusraie – puu raiutakse, et parandada kõrval kasvavate puude seisundit ja kasvutingimusi;

3) kujundusraie – puu raiutakse haljastusprojekti alusel;

4) kahjustatud puu raie – raiutakse puu, mis on saanud tugevalt kahjustada inimtegevuse (näiteks ehitustegevuse) tõttu;

5) sanitaarraie – raiutakse puu, mis on kuivanud, kuivamas, ulatusliku tüve- või juuremädanikuga, tüvekahjurite kahjustatud, kasvuvigadega või muul põhjusel nõrga struktuuriga ja perspektiivitu;

6) muu raie – puu raiutakse, sest see võib kahjustada ehitist, takistab liiklust, on kasvukohta liigilt sobimatu, kasvab tehnovõrkude ja -rajatiste kaitsevööndis või muul käesolevas lõikes nimetatud põhjusel.

§ 5. Hoolduslõikusluba

(1) Puu hoolduslõikus on lubatud hoolduslõikusloa alusel, mille annab ametnik.

(2) Hoolduslõikusluba ei väljastata:

1) elupuude ja vormupuude hoolduslõikuseks;

2) kui lõigatakse puu oksa vähem kui 15% ulatuses võra laiuselt ja lõigatava oksa läbimõõt oksakrae juurest on väiksem kui 6 cm;

3) inimsekkumiseta osaliselt murdunud oksa koheseks lõikamiseks;

4) vesivõsude ja kuivanud okste lõikamiseks;

5) avalikul alal tehtavaks hoolduslõikuseks vallavalitsuse lepingupartneril või tema poolt volitatud isikul, kellele on lepinguga antud ülesanne avalikul alal heakorratööde raames hoolduslõikust teha;

- 6) väljaspool Viimsi valla mandriosa tiheasustusala kasvava puu hoolduslõikuseks.

§ 6. Ohtliku puu raie või ohtliku oksa lõikamine

- (1) Puu või oksa võib raiuda määruses sätestatud raie- või hoolduslõikusloata, kui on tekkinud avariolukord ning vastava loa menetluse jooksul tekiks selge oht inimese elule, tervisele või varale.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul esitab määruse § 8 lõikes 1 nimetatud isik raiateatise alates puu langetamisest või oksa lõikamisest viivitamata, aga mitte hiljem kui 5 kalendripäeva jooksul.
- (3) Raiateatis esitatakse iseteeninduskeskkonna kaudu või kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil.
- (4) Raiateatisele lisatakse likvideeritud puude arv, liik, tüve rinnasläbimõõt või oksa läbimõõt oksakrae juurest, puu täpne asukoht, raie või lõikuse põhjendus ning ohtliku puu või oksa fotod, mis tõendavad ohtlikkust.
- (5) Ametnik kontrollib raiateatises esitatud asjaolude vastavust tegelikkusele ning loeb võimalusel raiateatise teavitatuks kolme tööpäeva jooksul.
- (6) Juhul, kui puu on raiutud raieloata ja pole tõendatud, et raiutud puu oli ohtlik, käsitletakse seda ebaseadusliku raiena, mille eest võib trahvida looduskaitseaduse §-s 73 märgitud ulatuses.
- (7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud juhul määrab ametnik asendusistutuskohustuse määruse 3. peatüki kohaselt. Raiutud puu haljastusühikute arvu määramiseks võetakse aluseks väärtusliku lehtpuu või okaspuu koefitsient, I väärtusklassi puu koefitsient ning rinnasläbimõõdu asemel võetakse aluseks raiutud puu kännu läbimõõt.
- (8) Määruse § 8 lõikes 4 nimetatud nõusolekut võib raiateatise puhul asendada korteriühistu juhatuse või valitseja nõusolek.

§ 7. Raie või hoolduslõikuse tegija kohustused

- (1) Raie või hoolduslõikus tuleb teostada tehniliselt õigesti ning tööde teostamise koht tuleb pärast korrastada. Objekti korrastamise ning tööde käigus tekkivate jäätmete äraveo eest vastutab määruse § 8 lõikes 1 nimetatud isik.
- (2) Raie või hoolduslõikuse käigus tekkivad jäätmed tuleb avalikult alalt koristada raie või hoolduslõikuse järel mõistliku aja jooksul.
- (3) Hoolduslõikuse järgselt peab säilima puu ohutus, elujõulisus ja dekoratiivsus ning puu liigi- (sordi-) omane võrakuju või olenevalt valitud majandamissuunast kunstlik või vähendatud võrakuju.

2. peatükk

RAIE- JA HOOLDUSLÕIKUSLOA MENETLUS

§ 8. Raie- ja hoolduslõikusloa taotlemine

- (1) Raie- ja hoolduslõikusloa võib taotleda:
- 1) puu kasvukoha kinnistu omanik;
  - 2) Viimsi valla omandis oleva kinnistu valitseja;

3) Viimsi valla omandis oleva kinnistuga piirneva kinnisasja omanik, kui kinnisasjale on väljastatud ehitusluba või on teavitatuks loetud ehitusteatis, mis hõlmab puude raiet Viimsi vallale kuuluval kinnistul;

4) kehtiva ehitusloa või teavitatuks loetud ehitusteatisel puhul tänavate, trasside ja muude kommunikatsioonide rajamisel ettejäätavate puude raiel trasside valdaja või tema poolt volitatud isik;

5) määruse § 15 lõikes 4 nimetatud ehitustööde tellija;

6) maareformi seaduse § 31 lõikes 2 nimetatud maa korral riik;

7) muu isik, kellel on selleks seadusest tulenev õigus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik (edaspidi taotleja) esitab vallavalitsusele taotluse iseteeninduskeskkonna kaudu või kirjalikult. Taotlus peab sisaldama:

1) taotleja nime, elu- või asukoha aadressi, isiku- või registrikoodi, e-posti aadressi ja kontakttelefoni ning volitatud esindaja andmeid;

2) puu kasvukoha aadressi, katastritunnust;

3) puu asukoha kirjeldust või skeemi;

4) fotosid raiutavast või hoolduslõikust vajavast puust;

5) raiutavate või hoolduslõikust vajavate puude arvu;

6) puu liiki, rinnasläbimõõtu;

7) märkust selle kohta, kas taotleja soovib viibida puu ülevaatuse juures;

8) raie või hoolduslõikuse vajaduse põhjendust;

9) ehitusraie vajaduse korral viidet ehitusloale või ehitusteatisele. Viites esitatakse dokumendi number ja kuupäev;

10) hoolduslõikusloa vajaduse korral lõikuse soovitatavat ulatust ja võra soovitava kuju kirjeldust.

(3) Raie- või hoolduslõikusloa taotlusele lisatakse:

1) ehitusraie vajaduse korral kehtiva ehitusloa või teavitatuks loetud ehitusteatisega seotud ehitusprojekti asendiplaani väljavõte ja nende olemasolul asendusistutuse arvutus ja dendroloogilise inventuuri aruanne. Dendroloogilise inventuuri koostamise vajadus määratakse projekteerimistingimuste või detailplaneeringuga;

2) ehitusraie, kujundusraie ja kahjustatud puu raie vajaduse korral haljastusprojekt, istutusjoonis või -skeem, mis on kooskõlas kehtivate planeeringutega ja võimaldab tagada olemasolevate ja istutatavate puude ja põõsaste kasvutingimused ning millest saab lähtuda asendusistutuskohustuse määramisel;

3) puu kasvukoha kinnistu kaasomaniku nõusolek;

4) puu kasvukoha kinnistute omanike nõusolek, kui puu kasvab mitmel kinnistul;

5) puu kasvukoha kinnistu omaniku kirjalik volitus, kui taotluse esitab volitatud isik.

(4) Puu kasvukoha kinnistu kaasomaniku nõusolekuna käsitatakse järgmisi dokumente:

1) raieloa taotluse puhul korteriühistu üldkoosoleku otsus, välja arvatud käesoleva lõike punktis 3 nimetatud juhul;

2) kaasomanike enamuse kirjalik nõusolek;

3) kuivanud puu ja hoolduslõikusloa taotluse puhul korteriühistu juhatause otsus.

(5) Taotleja peab tagama ametnikule juurdepääsu puule, mille raieks või hoolduslõikuseks ta luba taotleb.

(6) Taotleja peab vajadusel ametnikule tõendama, et vastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kriteeriumile.

§ 9. Taotluse menetlemine

(1) Taotlust läbi vaatav ametnik:

- 1) viib raie- või hoolduslõikusloa taotluse menetluse läbi kuni 30 kalendripäeva jooksul, kui taotluses ei esine puudusi;
  - 2) kontrollib taotluses ja lisadokumentides esitatud andmete piisavust ja õigsust;
  - 3) kontrollib taotluse põhjendatust, kaasates vajaduse korral eksperte;
  - 4) taotluses puuduste esinemise korral annab taotlejale mõistliku tähtaja puuduste kõrvaldamiseks;
  - 5) küsib raie kohta seisukoha loodusobjekti valitsejalt, kui puu soovitakse raiuda kaitstavalt loodusobjektilt;
  - 6) küsib raie jaoks nõusoleku Keskkonnaametilt veeseaduse § 121 lõikes 1 sätestatud juhul;
  - 7) küsib raie jaoks loa Muinsuskaitseametilt muinsuskaitseaduse § 52 lõikes 3 sätestatud juhtudel;
  - 8) vaatab vajadusel puu looduses üle ja märgistab raiutava puu;
  - 9) selgitab välja kõrvaltingimuste seadmise vajaduse ja kõrvaltingimuste seadmiseks vajalikud asjaolud;
  - 10) määrab ehitusraie, kujundusraie ja kahjustatud puu raie korral kindlaks asendusistutuskohustuse mahu määruse § 16 kohaselt ning selgitab välja, millises ulatuses on asendusistutus võimalik teha raiutava puu kasvukoha kinnistule ja kui suures osas määratakse asendusistutus avalikule alale. Sanitaarraie ja muu raie korral määratakse käesolevas punktis nimetatud asendusistutuskohustus põhjendatud juhul/kaalutletud otsuse tulemusel.
- (2) Kui puu ülevaatusel selgub taotluses nimetamata puu raie või hoolduslõikuse vajadus, saadab ametnik raie- või hoolduslõikusloa taotluse tagasi taotlejale täiendamiseks.
- (3) Ametnikul on õigus nõuda taotlejalt vastava eksperthinnangu esitamist, kui sanitaarraie või muu raie korral pole välise vaatluse põhjal võimalik tuvastada taotluses esitatud raie põhjust.
- (4) Kui puu ülevaatusel selgub, et määruse § 9 lg 1 punktis 10 nimetatud raieks esitatud taotluses märgitud puu on juba raiutud, ei lõpeta ametnik taotluse menetlust, vaid annab raieloa, milles seatakse kõrvaltingimusena asendusistutuskohustus määruse 3. peatüki kohaselt. Raiutud puu haljastusühikute arvu määramiseks võetakse aluseks väärtusliku lehtpuu või okaspuu koefitsient, I väärtusklassi puu koefitsient ning rinnasläbimõõdu asemel võetakse aluseks raiutud puu kätiku läbimõõt.
- (5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud raie korral selgub, et esines määruse § 14 lõikes 2 nimetatud põhjus raieloa rahuldamata jätmiseks, käsitletakse seda ebaseadusliku raiena, mille eest võib trahvida looduskaitseaduse §-s 73 märgitud ulatuses. Nimetatud asjaolu esinemine ei vabasta taotlejat käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asendusistutuskohustusest.
- (6) Raie- või hoolduslõikusloa väljastamisel avalikustatakse teave raie asukoha, puude arvu, loa väljaandmise kuupäeva ja kehtivuse kohta valla dokumendihaldussüsteemi või vastava geinfosüsteemi kaudu.

§ 10. Menetluse tähtaja pikendamine

Kui on vajalik esitada eksperthinnang puu raie vajaduse kohta, teavitatakse sellest raieloa taotlejat ja pikendatakse raieloa menetluse tähtaega hinnangu saamiseks kuluva aja võrra.

§ 11. Pesitsusrahu

- (1) Puu raie ja hoolduslõikus on keelatud ajavahemikus 1. aprill kuni 31. juuli, välja arvatud ohtliku puu raie või ohtliku oksa lõikus määruse paragrahvi 6 alusel.

(2) Ametnik võib lubada kinnistul raiet või hoolduslõikust käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ajavahemikul. Selleks esitab taotleja ametnikule vastava kirjaliku pöördumise vähemalt 14 kalendripäeva enne raietööde algust.

(3) Kinnistul kuni kolme puu raieks või hoolduslõikuseks pesitsusrahu ajal viib ametnik puu kasvukohta kinnistul läbi paikvaatluse mitte varem kui kolm kalendripäeva enne raietööde algust, et selgitada välja, kas raie või hoolduslõikus võib puudutada lindude pesitsuspuid või nahkhiirte poegimispaiku. Antud asjaolu puudumisel väljastab ametnik nõusoleku raietöödeks või hoolduslõikuseks pesitsusrahu ajal, mis lisatakse raie- või hoolduslõikusloa dokumentatsioonile. Nõusolek kehtib raietööde või hoolduslõikuse algusest alates 7 kalendripäeva.

(4) Kinnistul rohkema kui kolme puu raieks või hoolduslõikuseks pesitsusrahu ajal viib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud paikvaatluse läbi vastava rühma liigispetsialist mitte varem kui kolm kalendripäeva enne raietööde algust ja esitab paikvaatluse tulemuste kohta kirjaliku kinnituse ametnikule. Juhul, kui vastava rühma liigispetsialist kinnitab, et raie või hoolduslõikus ei puuduta lindude pesitsuspuid või nahkhiirte poegimispaiku, väljastab ametnik nõusoleku raietöödeks või hoolduslõikuseks pesitsusrahu ajal, mis lisatakse raie- või hoolduslõikusloa dokumentatsioonile. Nõusolek kehtib raietööde või hoolduslõikuse algusest alates 7 kalendripäeva.

(5) Ametnik võib taotlejalt nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud vaatluse teostamist vastava rühma liigispetsialisti poolt.

(6) Vastava rühma liigispetsialisti poolt teostatava paikvaatluse organiseerib ja selle kulud katab taotleja.

(7) Kui raie või hoolduslõikus viiakse läbi ilma käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud nõusolekuta, käsitletakse seda ebaseadusliku raiena, mille eest võib trahvida looduskaitseseaduse §-s 73 märgitud ulatuses.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud nõusolek ei vabasta raietööde või hoolduslõikuse läbiviijat looduskaitseseaduse § 55 lõikes 6¹ ja § 74³ lg-tes 1-4 nimetatud vastutusest.

§ 12. Raie- ja hoolduslõikusloa andmine ning kõrvaltingimuste seadmine

(1) Taotluse osalise rahuldamise korral märgitakse loale osalise keeldumise põhjendus.

(2) Ametnik võib raie- ja hoolduslõikusloa andmisel seada:

- 1) kõrvaltingimuse, mis keelab põhjendatud juhul puu raie ja hoolduslõikuse määrase § 11 lõikes 1 nimetatud vahemikust erineval ajal;
- 2) raieloa kõrvaltingimusena asendusistutuskohustuse määrase 3. peatüki kohaselt;
- 3) hoolduslõikusloa kõrvaltingimuse, mis näeb ette, et puu hoolduslõikuse teeb kehtiva kutsetunnistusega arborist.

§ 13. Raieõiguse tähtaeg ja loa kehtivus

(1) Raieluba annab õiguse raiuda puu ühe aasta jooksul alates raieloa andmise kuupäevast.

(2) Hoolduslõikusluba antakse puu ühekordseks lõikuseks. Loa kehtivuse tähtaja määrab ametnik, kehtivusaeg ei saa olla pikem kui üks aasta.

§ 14. Taotluse läbi vaatamata ja rahuldamata jätmine

(1) Ametnik jätab taotluse läbi vaatamata ja lõpetab menetluse, kui:

- 1) taotleja ei kõrvalda taotluses esinevaid puudusi neljateistkümne kalendripäeva jooksul ametnikult vastava teate saamisest;
- 2) taotleja ei taga ametniku juurdepääsu puule;

- 3) raieloa taotluses märgitud puu on juba raiutud, välja arvatud määruse § 9 lõikes 4 nimetatud juhul.
- 4) Esineb määruse § 4 lõikes 2 või § 5 lõikes 2 nimetatud asjaolu.
- (2) Ametnik võib jätta raieloa taotluse rahuldamata, kui:
- 1) puu on elujõuline ja terve või väheste kahjustuste või kasvuhäiretega, mis õige hoolduse korral ei vähenda puu ohutust, dekoratiivsust ega eluiga;
  - 2) puu ei ohusta inimesi ega kahjusta visuaalsel vaatlusel ehitise konstruktsiooni (vundamenti, seinu, katust vms);
  - 3) puu tuleb detailplaneeringu või ehitusprojekti kohaselt säilitada;
  - 4) puu on kas riikliku või kohaliku kaitse all, määratud I või II väärtusklassi, on haruldane liigi või suuruse poolest või on oluline Viimsi valla rohevõrgustiku seisukohalt;
  - 5) puu on kaitsealuse liigi elupaik või kasvukoht;
  - 6) puu asub arheoloogiamälestisel, ajaloolises looduslikus pühapaigas, ehitismälestisest pargis, kirikuaias, kalmistul või ajaloolises looduslikus pühapaigas;
  - 7) raieloa seotud kinnistu või suurema ala kohta on esitatud vallavalitsusele detailplaneeringu algatamise, ehitusloa või projekteerimistingimuste väljastamise taotlus;
  - 8) taotluse esitaja ei ole täitnud varasemat ametniku poolt määratud asendusistutuse kohtustust.
- (3) Ametnik võib jätta hoolduslõikusloa taotluse rahuldamata, kui:
- 1) lõikuse tagajärjel väheneks puu elujõulisus, ohutus või dekoratiivsus;
  - 2) hoolduslõikusloa taotleja soovitud lõikusmeetod ei sobi taotluses nimetatud puule;
  - 3) bioloogiliselt ei ole õige aeg puu hoolduslõikuseks;
  - 4) ametniku hinnangul ei ole puu hoolduslõikus vajalik või kahjustaks puud;
  - 5) puu on kas riikliku või kohaliku kaitse all või on oluline Viimsi valla rohevõrgustiku seisukohalt.
- (4) Raie- või hoolduslõikusloa taotluse rahuldamata jätmise põhjenduse esitab ametnik taotlejale iseteeninduskeskkonna kaudu või kirjalikult.

3. peatükk

ASENDUSISTUTUS

§ 15. Asendusistutuskohustuse määramine

- (1) Asendusistutuskohustus määratakse ehitusraieks, kujundusraieks ja kahjustatud puu raieks. Muu raie ja sanitarraie korral võib asendusistutuskohustuse määrata põhjendatud juhul raieloa kõrvaltingimusena. Asendusistutuskohustus rakendub raieloale märgitud puu raiumise korral või käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhul.
- (2) Asendusistutuskohustust ei määrata:
- 1) Viimsi valla omandisse antava või Viimsi valla omandis oleva ehitise ehitamisega seotud ehitusraie korral;
  - 2) avalikul alal tehtava kujundusraie korral;
- (3) Asendusistutuskohustuse täidab ja sellega seotud kulud kannab isik, kellele raieluba on antud, või isik, kes on asendusistutuskohustuse üle võtnud (edaspidi mõlemad asendusistutuskohustuslane).
- (4) Kui avalikul alal kasvav puu on muutunud kahjustunud puuks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetamata ehitustegevuse tõttu, on vallavalitsusel õigus viie aasta jooksul ehitustegevuse lõppemisest nõuda ehitustööde tellijalt kahjustunud puu raiumist ja raieloa taotlemist. Raieloa kõrvaltingimusena määratakse asendusistutuskohustus, kui vastavale

ehitusloale, ehitusteatisega seotud haldusaktile või kaevetööde loale on seatud selline kõrvaltingimus.

(5) Asendusistutuskohustus tuleb täita:

1) raiutud puu kasvukoha kinnistul või erandjuhul muul taotleja nimetatud ja talle kuuluval Viimsi vallas asuval tiheasustusalale jääval kinnistul (edaspidi puu kasvukoha kinnistu), kui taotleja on esitanud enne raieloa saamist haljastusprojekti, istutusjoonise või -skeemi. Asendusistutuskohustust ei saa täita alal, mida metsaseaduse alusel käsitletakse metsamaana.

2) avalikul alal, kui asendusistutuskohustust ei ole võimalik täies mahus täita puu kasvukoha kinnistul.

3) kujundusraie korral puu kasvukoha kinnistul.

(6) Viimsi Vallavalitsusel on õigus kehtestada avalikule alale puude istutamise kord, sellisel juhul tuleb avalikul alal asendusistutuse tegemisel lähtuda nimetatud korrast.

§ 16. Haljastusühikud

(1) Asendusistutuskohustuse maht arvutatakse järgmise valemi alusel: $HÜ = D_1 \cdot (k_1 + k_2 + k_3) / 6$, kus:

1) D_1 – raiutava puu rinnasläbimõõt sentimeetrites, mitme puu puhul läbimõõtude summa;

2) k_1 – raiutava puuliigi koefitsient;

3) k_2 – raiutava puu väärtuskoefitsient;

4) k_3 – raiepõhjuse koefitsient;

5) $HÜ$ – haljastusühikud.

(2) Raiutava puuliigi koefitsient k_1

1) väärtuslik lehtpuu (kõik tamme liigid, harilik pöök, künnapuu), väärtuslik okaspuu (kõik männi ja lehise liigid), leht- ja okaspuu vorm või teisend – 3,0;

2) väärtuslik lehtpuu (kõik hobukastani, pärna ja pähkliipuu liigid) või mujal nimetamata okaspuu – 2,0;

3) enam kasutatav või dekoratiivne lehtpuu (saare, viirpuu, vahtra ja remmelga liigid, välja arvatud raagremmelgas; toominga võõrliigid, arukask, pooppuu, harilik jalakas, hõbehaab, sanglepp, must pappel ja sellega võrdsustatud liigid, hiina pappel, kallaspappel ja iluviljapuu) – 1,0;

4) kiirekasvuline või lühiealine lehtpuu (saarvaher, hall-lepp ja vädlepp, harilik pihlakas, harilik toomingas, harilik haab, raagremmelgas, vesipaju, soo- ja kuldkask, berliini pappel ja palsampappel) – 0,5.

(3) Raiutava puu väärtushinnangu koefitsient k_2

1) eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) – 5,0;

2) väärtuslik puu (II väärtusklass) – 2,0;

3) oluline puu (III väärtusklass) – 1,0;

4) väheväärtuslik puu (IV väärtusklass) – 0,2.

5) likvideerimisele kuuluv puu (V väärtusklass) – 0,1.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud väärtushinnangu puhul lähtutakse dendroloogilises inventuuris määratud väärtusklassist. Juhul, kui dendroloogilist inventuuri pole koostatud või see on koostatud rohkem kui kaks aastat tagasi, määrab väärtusklassi ametnik. Vallavalitsusel on õigus kehtestada eraldi haljastuse inventeerimise kord, sellisel juhul lähtub ametnik väärtusklassi määramisel nimetatud korrast.

(5) Raiepõhjuse koefitsient k_3

1) ehitusraie kaitstaval loodusobjektidel või puiesteel – 5,0;

2) ehitusraie üldkasutatavas pargis ja haljasalal – 2,0;

3) muu ehitusraie, kujundusraie, sanitaarraie, muu raie ja kahjustatud puu raie – 0,5.

(6) Ametnik arvutab haljastusühikud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud valemi abil enne raieloa väljastamist, viies vajadusel läbi puu ülevaatus. Haljastusühikute arv märgitakse raieloale.

(7) Ehitusraie korral peab ehitusprojekti topo-geodeetilisel alusel kajastuma täpne raiutavate puude arv ja liigiline koosseis. Kui asendusistutus on ette nähtud puu kasvukoha kinnistul, tuleb projekti asendi- või haljastusplaanil näidata asendusistutuse maht ja haljastuselementide asukohad vastavalt määruse § 17 lõikes 1 toodud valemile.

(8) Kui taotleja ei ole rahul käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ametniku määratud väärtusklassiga, on taotlejal õigus nõuda täiendava dendroloogilise inventuuri tellimist vastava kutsetunnistusega eksperdi poolt. Selleks võtab ametnik hinnapakumised vähemalt kolmelt vastavalt eksperdilt. Tööde teostaja valitakse madalaima hinna alusel. Täiendava dendroloogilise inventuuri läbiviimise kulud katab taotleja.

§ 17. Asendusistutuskohustuse rakendamise meetodika

(1) Ametnik teisendab haljastusühikud istutatavate puude ja põõsaste arvuks käesoleva paragrahvi lõikes 2 esitatud koefitsientide alusel järgmise valemiga: $I=HÜ/D_2 \cdot K$, kus:

1) I – istutatavate istikute arv;

2) HÜ – haljastusühikud;

3) D_2 – istutatava lehtpuu läbimõõt 1,3 m kõrguselt või okaspuu juurekaela läbimõõt sentimeetrites. Istutatava põõsa korral loetakse läbimõõd võrdseks 4-ga;

4) K – koefitsientide korrutis, mis arvutatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 esitatud koefitsientide alusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud koefitsiendid:

1) kaasnevad kulud (kopatöö, kasvumuld, toestamine, multsimine, kaheaastane hooldus jm) – koefitsient 0,8;

2) istutatav puu (lehtpuu rinnal läbimõõd või okaspuu juurekaela läbimõõd minimaalselt 3,8 cm) – koefitsient 1,0;

3) istutatav kõrgekasvuline põõsas (okaspõõsal liigi/sordiomane kasvukõrgus alates 2 m, lehtpõõsal alates 2,5 m):

istiku kõrgus 60–125 cm – koefitsient 6,0;

istiku kõrgus üle 125 cm – koefitsient 3,0;

4) istutatav keskmisekasvuline põõsas (okaspõõsal liigi/sordiomane kasvukõrgus 1–2 m, lehtpõõsal 1–2,5 m):

istiku kõrgus 40–100 cm – koefitsient 9,0;

istiku kõrgus üle 100 cm – koefitsient 5,0;

5) istutatav madalakasvuline põõsas (okas- või lehtpõõsa liigi/sordiomane kasvukõrgus kuni 1 m):

istiku kõrgus 20–40 cm – koefitsient 17,0;

istiku kõrgus üle 40 cm – koefitsient 10,0;

6) istutatav lehtpõõsahekk:

istiku kõrgus 50–80 cm (pügatav hekk) – koefitsient 15,0;

istiku kõrgus 50–80 cm (vabakujuline hekk) – koefitsient 10,0;

7) istutatav okaspõõsahekk:

istiku kõrgus üle 80 cm (elupuu) – koefitsient 20,0;

istiku kõrgus 80–139 cm (kuusk, jugapuu, kadakas, lehis) – koefitsient 8,0;

istiku kõrgus üle 140 cm (kuusk, jugapuu, kadakas, lehis) – koefitsient 5,0.

(3) Asendusistutuse maksumus määratakse kindlaks järgmiselt:

1) ametnik küsib vähemalt kolmelt ettevõttelt maksumust, mis hõlmab sadat läänepärna (*Tilia × europaea*) istikut (mullapalliga, tüvel läbimõõd minimaalselt 3,8 cm), nende istutamist

(transport Viimsisse ja valla piires, istutustöö ettevalmistatud kasvupinnasesse, kastmine, toestamine ja multšimine) ning kaheaastast hooldust ja garantiid. Hinnapakumiste põhjal selgitab vallavalitsus välja eelnimetatud tööde keskmise maksumuse;

2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud tööde keskmine maksumus jagatakse sajaga ja tulemus loetakse 3,8 haljastusühiku keskmiseks maksumuseks. Selle alusel arvutatakse ühe haljastusühiku keskmine maksumus;

3) asendusistutuskohustuslasele määratud asendusistutuse maksumuse väljaselgitamiseks korrutatakse määruse § 16 lõike 1 kohaselt arvutatud haljastusühikute arv käesoleva lõike punkti 2 alusel arvutatud ühe haljastusühiku keskmise maksumusega;

4) Viimsi Vallavalitsus kehtestab korraldusega ühe haljastusühiku keskmise maksumuse.

§ 18. Asendusistutuskohustuse täitmine puu kasvukoha kinnistul

(1) Kui asendusistutuskohustus tuleb täita puu kasvukoha kinnistul, teiseb ametnik haljastusühikud istutatavate puude või põõsaste arvuks määruse § 17 lõikes 1 esitatud valemi alusel. Ametnik seab raieloa kõrvaltingimusena isikule kohustuse:

1) istutada puu kasvukoha kinnistule raieloyal märgitud puud ja põõsad käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaja jooksul;

2) tagada kaks aastat peale istutamist puudele ja põõsastele kasvutingimused ja hooldus, lähtudes § 20 alusel sõlmitud asendusistutuslepingus sätestatud tingimustest.

(2) Puu kasvukoha kinnistule määratud asendusistutuskohustus tuleb täita kahe aasta jooksul raieloa andmisest. Ehitusraie korral tuleb asendusistutuskohustus täita enne ehitise kasutusloa taotlemise või kasutusteate esitamist, kuid hiljemalt kolme aasta jooksul raieloa andmisest.

(3) Ametnik võib asendusistutuskohustuslase taotluse alusel pikendada asendusistutuskohustuse täitmise tähtaega, kui istutus pole võimalik teha pooleliolevate ehitustööde tõttu või muul mõjuval põhjusel. Tähtaja pikendamisest või sellest keeldumisest teavitab ametnik asendusistutuskohustuslast kirjalikult või elektrooniliselt.

(4) Ehitusraieks ja kahjustatud puu raieks antud raieloa kõrvaltingimusena määratud asendusistutus tehakse haljastusprojekti, istutusjoonise või -skeemi kohaselt. Kujundusraieks antud raieloa kõrvaltingimusena määratud asendusistutus tehakse haljastusprojekti kohaselt.

(5) Kui puu või põõsas kahe aasta jooksul pärast asendusistutust kahjustub või hävib, on ametnikul õigus nõuda selle asendamist ja hooldamist, v.a juhul, kui asendusistutuskohustuslane tõendab, et puu või põõsas kahjustus või hävis temast sõltumatutel asjaoludel.

(6) Vallavalitsusel on õigus nõuda, et asendusistutuskohustuslane annab puu kasvukoha kinnistu võõrandamise korral kinnistu omandajale üle puu kasvukoha kinnistul täidetava asendusistutuskohustuse. Asendusistutuskohustuse üleandmise kohustuse rikkumise või asendusistutuskohustuse täitmata jätmise korral on vallavalitsusel õigus asendusistutuskohustuslaselt nõuda kohustuse täitmise asendamiseks leppetrahvi, mis vastab täitmata kohustuse maksumusele, mis on kindlaks määratud määruse § 17 lõike 3 kohaselt.

§ 19. Asendusistutuskohustuse täitmine avalikul alal

(1) Kui asendusistutuskohustus tuleb täita avalikul alal, korraldab asendusistutuse tegemise vallavalitsus. Asendusistutuskohustuslane hüvitab Viimsi vallale asendusistutuse kulu ulatuses, mis on kindlaks määratud määruse § 17 lõikes 3 sätestatud meetodika alusel ja vastab asendusistutuskohustuslase kohustuse suurusele.

(2) Ametnik seab raieloa kõrvaltingimusena isikule kohustuse hüvitada Viimsi vallale käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt kindlaksmääratud asendusistutuse kulu käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtajaks.

(3) Asendusistutuskohustuslane tasub käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase asendusistutuse kulu aasta jooksul raieloa andmisest, aga mitte hiljem kui raie teostamise hetkeks.

(4) Avalikule alale määratud asendusistutus tehakse võimaluse korral puu kasvukoha alevikus või külas.

(5) Viimsi vald tagastab asendusistutuskohustuse täitmiseks makstud raha, kui ta ei ole kahe aasta jooksul raieloa andmisest korraldanud asendusistutuskohustuslasele määratud kohustuse täitmist.

§ 20. Asendusistutuslepingu sõlmimine

(1) Asendusistutuskohustuslane on kohustatud raieloa andmise ajal või enne seda sõlmima vallavalitsusega kirjaliku asendusistutuslepingu. Asendusistutuslepingu sõlmimise õigus on ametnikul. Lepingus lepatakse kokku poolte õigused ja kohustused asendusistutuskohustuse täitmisel ning sanktsioonid kohustuse täitmata jätmise või nõuetele mittevastava täitmise eest.

(2) Nii puu kasvukoha kinnistule kui ka avalikule alale määratud asendusistutuse lepingu üldtingimused kehtestab Viimsi Vallavalitsus korraldusega.

§ 21. Asendusistutuse koordineerimine

Asendusistutust koordineerib ja selle üle peab arvestust Viimsi vallavalitsuse vastav struktuuriüksus.

4. peatükk

RAIE- JA HOOLDUSLÕIKUSLOA KEHTIVUSE PEATAMINE JA KEHTETUKS TUNNISTAMINE

§ 22. Raie- ja hoolduslõikusloa kehtivuse peatamine

(1) Ametnik võib raie- või hoolduslõikusloa kehtivuse peatada, kui:

- 1) taotleja on esitanud valeandmeid;
- 2) taotleja taotleb loa kehtivuse peatamist.

(2) Ametnik taastab raie- või hoolduslõikusloa kehtivuse, kui:

- 1) taotleja on korrigeerinud taotluses esitatud valeandmed;
- 2) taotleja taotleb loa kehtivuse jätkumist.

(3) Raie- või hoolduslõikusloa kehtivuse peatamisest ja jätkumisest teavitab ametnik taotlejat elektrooniliselt või kirjalikult, esitades vastava põhjenduse.

(4) Raie- või hoolduslõikusloa kehtivuse saab peatada kuni 3 kuuks. Loa kehtivus pikeneb peatamise aja võrra.

(5) Raie- või hoolduslõikusloa kehtivust saab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul peatada maksimaalselt ühe korra.

§ 23. Raie- ja hoolduslõikusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Ametnik võib raieloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) taotleja on esitanud valeandmeid;
- 2) puu kasvukoha kinnistule antud ehitusluba tunnistatakse kehtetuks;
- 3) puu kasvukoha kinnistu või suurema ala kohta on esitatud vallavalitsusele detailplaneeringu algatamise või projekteerimistingimuste väljastamise taotlus;

- 4) puu kasvukoha kinnistu omanik taotleb raieloa kehtetuks tunnistamist.
- (2) Ametnik võib hoolduslõikusloa kehtetuks tunnistada, kui:
  - 1) selgub, et taotleja on esitanud valeandmeid;
  - 2) selgub, et hoolduslõikuse teostamisel ei järgita hoolduslõikusloale märgitud tingimusi;
  - 3) puu kasvukoha kinnistu omanik taotleb hoolduslõikusloa kehtetuks tunnistamist.
- (3) Raie- või hoolduslõikusloa kehtetuks tunnistamisest teavitab ametnik taotlejat elektrooniliselt või kirjalikult, esitades vastava põhjenduse.
- (4) Raie- või hoolduslõikusluba tunnistatakse kehtetuks, kui peatatud loa kehtivust ei ole taastatud määruse paragrahvi 22 lõikes 4 nimetatud aja jooksul.

5. peatükk LÕPPSÄTTED

§ 24. Ettekirjutuse tegemine ja haldussunnivahendi kohaldamine

- (1) Vallavalitsusel on õigus teha asendusistutuskohustuslasele ettekirjutus, kui asendusistutuskohustuslane ei ole:
  - 1) täitnud asendusistutuskohustust määruse § 18 lõike 1 kohaselt ja ametnik ei ole kohustuse täitmise tähtaega määruse § 18 lõike 3 alusel pikendanud;
  - 2) kõrvaldanud puudusi, mis ilmnesid kahe aasta jooksul asendusistutuse tegemisest;
  - 3) täitnud asendusistutuskohustust määruse § 19 lõike 2 kohaselt.
- (2) Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib vallavalitsus rakendada sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

§ 25. Järelevalve

- (1) Riiklikku järelevalvet määruse täitmise üle teeb vallavalitsus.
- (2) Määruses sätestatud nõuete rikkumise korral on väärteo kohtuväline menetleja vallavalitsuse määratud isik.
- (3) Asendusistutuskohustuse mittetäitmisel on ametnikul õigus teha ettekirjutus, mille tähtajaks täitmata jätmise korral võib rakendada asendustäitmist asendustäitmise ja sunniraha seaduses ettenähtud korras.

§ 26. Määruse kehtetuks tunnistamine

Viimsi Vallavolikogu 09. märts 2010 määrus nr 7 „Raiemäärus“ tunnistatakse kehtetuks.

§ 27. Rakendussätted

- (1) Määrus jõustub 01.10.2024.
- (2) Enne määruse jõustumist välja antud raieluba kehtib selle kehtivuse tähtaja lõpuni või kehtetuks tunnistamiseni, kuid see ei anna õigust teostada raieid paragrahvis 11 nimetatud pesitsusrahu perioodil.
- (3) Enne määruse jõustumist kooskõlastatud raieteatis kehtib üks aasta kooskõlastamisest, aga mitte rohkem kui kolm kuud määruse jõustumisest. Enne määruse jõustumist kooskõlastatud raieteatise alusel raietööde teostamiseks paragrahvis 11 sätestatud pesitsusrahu perioodil tuleb küsida § 11 lg-s 2 või 3 nimetatud nõusolek.
- (4) Enne määruse jõustumist määratud asendusistutuskohustus tuleb täita täies mahus.

- (5) Määruse paragrahvi 17 lõike 3 punktis 4 nimetatud haljastusühiku keskmise maksumuse kehtestab Viimsi Vallavalitsus korraldusega enne määruse jõustumist.
- (6) Määruse paragrahvi 20 lõikes 2 nimetatud asendusistutuslepingu üldtingimused kehtestab Viimsi Vallavalitsus korraldusega enne määruse jõustumist.
- (7) Määrusega kinnitatakse järgnevad vormid:
- 1) Raieloa taotluse vorm (lisa 1);
  - 2) Raieloa vorm (lisa 2);
  - 3) Hoolduslõikusloa taotluse vorm (lisa 3);
  - 4) Hoolduslõikusloa vorm (lisa 4);
  - 5) Raieteatise vorm (lisa 5).
- (8) Iseteeninduskeskkonnas on lubatud kasutada käesoleva paragrahvi lõikes 5 toodust erinevaid vorme.

(allkirjastatud digitaalselt)

Atso Matsalu
vallavolikogu esimees

Eelnõu esitaja: Viimsi Vallavalitsus, abivallavanem Alar Mik
Eelnõu koostaja: Keskkonnaosakond, keskkonnaosakonna juhataja Taavi Rebane

Kooskõlastanud:

Alar Mik
abivallavanem

Aslan Liivak
õigusosakonna juhataja

Merit Renlund
vallasekretär

Raieloa taotlus

Raieloa taotleja andmed:

Nimi/ärinimi	
Elu- või asukoha aadress	
Isiku- või registrikood	
Kontakttelefon	
E-posti aadress	
Omandisuhe puu kasvukohaga:	

Puu kasvukoha andmed:

Aadress	
Katastritunnus	
Puu kasvukoha kirjeldus või skeem	

Puu andmed:

Puu liik	Tüve rinnas- läbimõõt (cm)	Arv	Põhjused puu raieks*

*Raiepõhjused:

1) ehitusraie – puu raietakse ehitustegevuse tõttu;

- 2) hooldusraie – puu raiutakse, et parandada kõrval kasvavate puude seisundit ja kasvutingimusi;
- 3) kujundusraie – puu raiutakse haljastusprojekti alusel või käesoleva määruse § 6 lõikes 5 sätestatud juhul, kui raiutud puu ohtlikkus ei ole tõendatud;
- 4) kahjustatud puu raie – raiutakse puu, mis on saanud tugevalt kahjustada inimtegevuse (näiteks ehitustegevuse) tõttu;
- 5) sanitaarraie – raiutakse puu, mis on kuivanud, kuivamas, ulatusliku tüve- või juuremädanikuga, tüvekahjurite kahjustatud, kasvuvigadega või muul põhjusel nõrga struktuuriga ja perspektiivitu;
- 6) muu raie – puu raiutakse, sest see võib kahjustada ehitist, takistab liiklust, on kasvukohta liigilt sobimatu, kasvab tehnovõrkude ja -rajatiste kaitsevööndis või muul käesolevas lõikes nimetatud põhjusel.

Täiendavad andmed

Raietööd teostamise aeg	
Soovin viibida puu ülevaatuse juures (JAH/EI)	
Ehitusraie korral ehitusloa või ehitusteatisse number ja kuupäev	

Lisa (märkida ristiga)

☐	Volitatud isiku esindusõigust tõendav dokument
☐	Foto(d) raiutavast puust
☐	Dendrooloogiline inventuur
☐	Ehitusraie korral ehitusloa või ehitusteatisega seotud ehitusprojekti asendiplaan
☐	Haljastusprojekt, istutusjoonis või -skeem
☐	Puu kasvukoha kinnistu kaasomaniku nõusolek
☐	Puu kasvukoha kinnistute omanike nõusolek, kui puu kasvab mitmel kinnistul
☐	Korteriühistu üldkoosoleku otsus
☐	Korteriühistu juhatuse otsus (kuivanud puu raieks)

Kinnitan, et olen teadlik järgmistest kohustustest:

1. Raie tuleb teostada tehniliselt õigesti ning tööde teostamise koht tuleb pärast korrastada. Raieloa taotleja vastutab objekti korrastamise ning tööde käigus tekkivate jäätmete äraveo eest.
2. Raie käigus tekkivad jäätmed tuleb avalikult alalt koristada raie järel mõistliku aja jooksul.

Taotleja allkiri _____

Taotluse esitamise kuupäev ____/____/____

Raieluba nr _____

Raieloa saaja andmed:

Nimi/ärinimi	
Elu- või asukoha aadress	
Isiku- või registrikood	
Kontakttelefon	
E-posti aadress	
Omandisuhe puu kasvukohaga:	

Puu kasvukoha andmed:

Aadress	
Katastritunnus	
Puu kasvukoha kirjeldus või skeem	

Raie lubatud:

Puu liik	Tüve rinnas- läbimõõt (cm)	Arv	Väärtusklass*	Põhjused puu raieks**

*Määratakse asendusistutuskohustuse puhul

**Raiepõhjused:

1) ehitusraie – puu raietakse ehitustegevuse tõttu;

- 2) hooldusraie – puu raiutakse, et parandada kõrval kasvavate puude seisundit ja kasvutingimusi;
- 3) kujundusraie – puu raiutakse haljastusprojekti alusel või käesoleva määruse § 6 lõikes 5 sätestatud juhul, kui raiutud puu ohtlikkus ei ole tõendatud;
- 4) kahjustatud puu raie – raiutakse puu, mis on saanud tugevalt kahjustada inimtegevuse (näiteks ehitustegevuse) tõttu;
- 5) sanitaarraie – raiutakse puu, mis on kuivanud, kuivamas, ulatusliku tüve- või juuremädanikuga, tüvekahjurite kahjustatud, kasvuvigadega või muul põhjusel nõrga struktuuriga ja perspektiivitu;
- 6) muu raie – puu raiutakse, sest see võib kahjustada ehitist, takistab liiklust, on kasvukohta liigilt sobimatu, kasvab tehnovõrkude ja -rajatiste kaitsevööndis või muul käesolevas lõikes nimetatata põhjusel.

Kõrvaltingimused

Asendusistutuskohustus (JAH/EI)	
Asendusistutuskohustuse korral	
Haljastusühikute arv	
Asendusistutus täidetakse (puu kasvukohta kinnistul / avalikul alal)	
Muud kõrvaltingimused (nt pesitsusrahu perioodi erisused)	

Asendusistutuse täpsemad tingimused sätestatakse asendusistutuslepingus (allkirjastatud eraldi dokumendina).

Täiendavad andmed

Raieloa kehtivus	
Raiekoha kordategemise tähtaeg	

Kinnitan, et olen teadlik järgmistest kohustustest:

1. Raie tuleb teostada tehniliselt õigesti ning tööde teostamise koht tuleb pärast korrastada. Raieloa taotleja vastutab objekti korrastamise ning tööde käigus tekkivate jäätmete äraveo eest.
2. Raie käigus tekkivad jäätmed tuleb avalikult alalt koristada raie järel mõistliku aja jooksul.
3. Raie on keelatud pesitsusrahu ajal, mis kestab 1. aprillist 31. juulini või raieloa kõrvaltingimustes märgitud ajavahemikus. Pesitsusrahu ajal raietööde teostamiseks tuleb taotleda eraldi nõusolek.

Raieloa väljastaja allkiri _____ Raieloa väljastamise kuupäev ____/____/____

Raieloa saaja allkiri _____ Raieloa kättesaamise kuupäev ____/____/____

Hoolduslõikusloa taotlus

Hoolduslõikusloa taotleja andmed:

Nimi/ärinimi	
Elu- või asukoha aadress	
Isiku- või registrikood	
Kontakttelefon	
E-posti aadress	
Omandisuhe puu kasvukohaga:	

Puu kasvukoha andmed:

Aadress	
Katastritunnus	
Puu kasvukoha kirjeldus või skeem	

Puu andmed:

Puu liik	Oksa läbimõõt oksakrae juurest (cm)	Arv	Põhjus puu hoolduslõikuseks, hoolduslõikuse kirjeldus (lõikuse soovitatav ulatus ja võra soovitava kuju kirjeldus)

--	--	--	--

Täiendavad andmed

Hoolduslõikuse teostamise aeg	
Soovin viibida puu ülevaatuse juures (JAH/EI)	
Haljastusprojekti olemasolul ehitusloa või ehitusteatis number ja kuupäev	

Lisa (märkida ristiga)

	Volitatud isiku esindusõigust tõendav dokument
	Foto(d) puust
	Korteriühistu juhatuse otsus
	Dendroloogiline inventuur
	Haljastusprojekt, istutusjoonis või -skeem
	Puu kasvukoha kinnistu kaasomaniku nõusolek
	Puu kasvukoha kinnistute omanike nõusolek, kui puu kasvab mitmel kinnistul

Kinnitan, et olen teadlik järgmistest kohustustest:

1. Hoolduslõikus tuleb teostada tehniliselt õigesti ning tööde teostamise koht tuleb pärast korrastada. Hoolduslõikusloa taotleja vastutab objekti korrastamise ning tööde käigus tekkivate jäätmete äraveo eest.
2. Hoolduslõikuse käigus tekkivad jäätmed tuleb avalikult alalt koristada raie järel mõistliku aja jooksul.
3. Hoolduslõikuse järgselt peab säilima puu ohutus, elujõulisus ja dekoratiivsus ning puu liigi- (sordi-) omane võrakuju või olenevalt valitud majandamissuunast kunstlik või vähendatud võrakuju.

Taotleja allkiri _____

Taotluse esitamise kuupäev ____/____/____

Hoolduslõikusluba nr _____

Hoolduslõikusloa saaja andmed:

Nimi/ärinimi	
Elu- või asukoha aadress	
Isiku- või registrikood	
Kontakttelefon	
E-posti aadress	
Omandisuhe puu kasvukohaga:	

Puu kasvukoha andmed:

Aadress	
Katastritunnus	
Puu kasvukoha kirjeldus või skeem	

Hoolduslõikus lubatud:

Puu liik	Oksa läbimõõt (cm)	Arv	Põhjus puu hoolduslõikuseks, hoolduslõikuse kirjeldus (lõikuse soovitatav ulatus ja võra soovitava kuju kirjeldus)

Kõrvaltingimused

Muud kõrvaltingimused (nt pesitsusrahu perioodi erisused, puu hooldusloikuse peab tegema kutsetunnistusega arborist)	
--	--

Täiendavad andmed

Hooldusloikusloa kehtivus	
Raiekoha kordategemise tähtaeg	

Kinnitan, et olen teadlik järgmistest kohustustest:

1. Hooldusloikus tuleb teostada tehniliselt õigesti ning tööde teostamise koht tuleb pärast korrastada. Hooldusloikusloa taotleja vastutab objekti korrastamise ning tööde käigus tekkivate jäätmete äraveo eest.
2. Hooldusloikuse käigus tekkivad jäätmed tuleb avalikult alalt koristada raie järel mõistliku aja jooksul.
3. Hooldusloikuse järgselt peab säilima puu ohutus, elujõulisus ja dekoratiivsus ning puu liigi- (sordi-) omane võrakuju või olenevalt valitud majandamissuunast kunstlik või vähendatud võrakuju.
4. Hooldusloikus on keelatud pesitsusrahu ajal, mis kestab 1. aprillist 31. juulini või hooldusloikusloa kõrvaltingimustes märgitud ajavahemikus. Pesitsusrahu ajal hooldusloikuse teostamiseks tuleb taotleda eraldi nõusolek.

Hooldusloikusloa väljastaja allkiri _____

Hooldusloikusloa väljastamise kuupäev ____/____/____

Hooldusloikusloa saaja allkiri _____

Hooldusloikusloa kättesaamise kuupäev ____/____/____

**Raieteatis ohtliku puu raiest või ohtliku
oksa lõikamisest teavitamiseks**

Raieteatise esitaja andmed:

Nimi/ärinimi	
Elu- või asukoha aadress	
Isiku- või registrikood	
Kontakttelefon	
E-posti aadress	
Omandisuhe puu kasvukohaga:	

Puu kasvukoha andmed:

Aadress	
Katastritunnus	
Puu kasvukoha kirjeldus või skeem	
Kas tegemist oli: ohtliku puu raiega / ohtliku oksa lõikamisega	

Puu andmed

Puu liik	Tüve rinnas- läbimõõt või oksa läbimõõt oksakrae juurest (cm)	Arv	Põhjus puu raieks või oksa lõikuseks

--	--	--	--

Lisa (märkida ristiga)

	Volitatud isiku esindusõigust tõendav dokument
	Foto(d) puust või oksast
	Korterühistu juhatuse otsus
	Dendroloogiline inventuur
	Haljastusprojekt, istutusjoonis või -skeem
	Puu kasvukoha kinnistu kaasomaniku nõusolek
	Puu kasvukoha kinnistute omanike nõusolek, kui puu kasvab mitmel kinnistul

Täiendavad andmed

Puu raie või oksa lõikuse teostamise aeg	
Raiekoha kordategemise tähtaeg	

Kinnitan, et raiatud puu või lõigatud oks oli ohtlik ning omas selget ohtu inimeste elule, tervisele või varale.

Raieteatise esitaja allkiri _____

Raieteatise esitamise kuupäev ____/____/_____

Seletuskiri

Viimsi Vallavolikogu määruse eelnõu
„Raie- ja hoolduslõikusloa andmise kord“ juurde

1. Sissejuhatus

Viimsi valla raieäärus võeti vastu Viimsi Vallavolikogu 09.03.2010 määrusega nr 7, kehtiv redaktsioon võeti vastu 15.11.2022 määrusega nr 19. Raieäärus kehtestati looduskaitseeaduse § 45 alusel, mille kohaselt tohib tiheasustuslal asuvaid üksikpuid, välja arvatud kasvav mets metsaseaduse tähenduses ja viljapuud, raiuda kohaliku omavalitsuse loa alusel. Loa andmise tingimused ja korra kehtestab kohalik omavalitsus.

Raieäärus on tänaseks rohkem kui 14 aastat vana. Viimsi valla elanike arv on selles ajavahemikus kasvanud üle 40%, sealhulgas on suur osa uutest elanikest asunud elama tiheasustusaladele. Sellest tulenevalt on suurenenud hoonestatud ning kõvakattega kaetud alade osakaal ning vähenenud loodusliku maa, sealhulgas kõrghaljastusega kaetud alade osakaal. Haljastatud alad on aga oluline element elurikkuse säilitamise aspektist kohalikul tasandil, lisaks pakub (kõrg)haljastus esteetiliselt meeldivat elukeskkonda. Tulenevalt elanike arvu tiheduse kasvust tiheasustusaladel on suurema surve alla sattunud ka puittaimestiku säilitamine, kuid samaaegselt on kasvanud kohalike elanike nõudlus roheline ja meeldiva elukeskkonna järele.

1. Eelnõu sisu

Eelnõu sätestab tingimused raie- ja hoolduslõikusloa väljastamiseks, ohtlike okste lõikamiseks ja ohtlike puude raiumiseks, raie- ja hoolduslõikusloa menetluse korra, asendusistutuse määramise alused ja asendusistutuskohustuse täitmise tingimused.

Raie- ja hoolduslõikusloa andmise korra eelnõu on 2023. ja 2024. aastal koostanud töörühm järgmises koosseisus:

Taavi Rebane – Viimsi Vallavalitsuse keskkonnaosakonna juhataja, töögrupi juht;
Allar Lehtsalu – Viimsi Vallavalitsuse haljastus- ja heakorrasteenistuse juhataja;
Enel Valli – Viimsi Vallavalitsuse ehitusteenistuse juhataja;
Astrid Promet – Viimsi Vallavalitsuse keskkonnaosakonna vanemspetsialist;
Maris Markus – Viimsi Vallavalitsuse keskkonnaosakonna vanemspetsialist;
Aet Põld – Viimsi Vallavalitsuse keskkonnaosakonna vanemspetsialist.

Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegid Viimsi Vallavalitsuse õigusosakonna juhataja Aslan Liivak ja vallasekretär Merit Renlund.

2. Eelnõu võrdlev analüüs

Määruse eesmärk on tagada puude kaitse ja soodsad kasvutingimused, säilitada elurikkust ja luua inimsõbralikku keskkonda.

Kehtiv määrus sätestab küll kohustuse taotleda puude raieks luba, kuid määruses sätestatud tingimused pole piisavad, et tagada puude elujõulisus, olemasolevate, eriti väärtuslike puude säilimine ning puude raie korral nende asendamine piisavas mahus kas puu kasvukoha kinnistul või mujal avalikus ruumis.

Kehtiv määrus ei reguleeri puude hoolduslõikust, mis võib asjatundmatute otsuste tagajärjel tingida puu haljastusliku väärtuse olulise vähenemise või ka puu surma ning hilisema raie.

Näiteks on kehtiva raiemääruse kohaselt lubatud ilma raieloata kärpida oksid kuni 50% ulatuses võra kõrguse või laiuse osas. Sellises mahus võra kärpimine mõjub üldjuhul aga puu elujõulisusele ning ka välimusele laastavalt.

Lisaks on kehtiva raiemääruse puhul väga laialdane kaalutlusruum jäetud raieluba menetlevale ametnikule. Kehtiva raiemääruse paragrahv 8 sätestab üldised asendusistutuse seadmise tingimused, kuid asendusistutuse kohaldumise konkreetsed juhud, asendusistutuse mahud jm tingimused asendusistutuskohustuse elluviimiseks on jäetud raieluba menetleva ametniku otsustada. Selline käsitus ei paku raieluba taotlevale isikule piisavat õiguselgust puu raiega seonduvate võimalike tulevaste kohustuse osas, lisaks on keeruline tagada kõigi taotlejate võrdset kohtlemist. Praktikas tekitab täpsete asendusistutuse tingimuste puudumine mitmeid vaidluskohti ning paneb suure igakordse põhjendamiskohustuse ja halduskoormuse menetlust läbiviivale ametnikule.

Kuna kehtiv raiemäärus ei täida oma sisult tänaseid tiheasustusalade haljastuslike, elurikkuse ning elukeskkonna väärtuste tagamise eesmärgi, ei piisa eelnimetatud puuduste likvideerimiseks olemasoleva määruse muutmisest, vaid on paslik uue raie- ja hooldusloa andmise korra kehtestamine.

Võrreldes kehtiva määrusega, on raie- ja hooldusloa andmise korra eelnõu jagatud peatükkideks selgema struktuuri ning parema loetavuse huvides.

Eelnõu koosneb viiest peatükist:

1. Peatükk. Üldsätted
2. Peatükk. Raie- ja hooldusloa menetlus
3. Peatükk. Asendusistutus
4. Peatükk. Raie- ja hooldusloa kehtivuse peatamine ja kehtetuks tunnistamine
5. Lõppsätted

3. Eelnõu sisu

1. peatükk. Üldsätted

Eelnõus on esmalt sätestatud raie- ja hooldusloa andmise korra eesmärk. Eelnõus sätestatud tingimused puude raieks ja hooldusloa andmiseks ja asendusistutuse määramiseks peavad aitama kaasa määruse eesmärgi täitmisele.

Eelnõu § 2 lg 2 täpsustab, et määrusega ei reguleerita kasvava metsa raie metsaseaduse tähenduses ega viljapuude ja põõsaste raie ja hooldusloa ning vormpuude hooldusloa. Looduskaitseaduse § 45 sätestab otsesõnu, et viljapuudele ei laiene kohaliku omavalitsuse raie- ja hooldusloa nõue. Vormipuud nõuavad sagedast hooldust nende kuju säilitamiseks, mistõttu pole mõistlik reguleerida hooldusloa andmist hooldusloa kohustust.

Kehtiva raiemäärusega võrreldes on oluliselt laiendatud määruses käsitletud terminite loetelu. Üldine põhimõte on, et terminite all on lahti seletatud kõik mõisted, mida ei ole sisustatud asjakohastes riiklikes õigusaktides, aga mis on olulised raie- või hooldusloa menetlemisel, nimetatud lubade väljastamisel või asendusistutuskohustuse määramisel.

Haljastusühiku mõiste kasutamise eesmärk on numbriliselt väljendada asendusistutuse mahtu. Haljastusühikute arv määratakse raiutava puu läbimõõdu, puuliigi, konkreetse puu väärtusklassi ja raie- ja hooldusloa alusel ning on aluseks asendusistutusmahu määramisel.

Pesitsusrahu hõlmab käesoleva määruse kontekstis nii lindude pesitsusaja kui ka nahkhiirte poegimisaja tinglikku perioodi, mil puude raie tiheasustusaladel on üldjuhul keelatud.

Väärtusklassi mõiste on määruses kasutusel haljastusühikute arvu ning sellest lähtuvalt ka asendusistutuse mahu määramiseks.

Paragrahv 4 sätestab, millistel konkreetsetel juhtudel raieloa taotlemise vajadus kohaldub ning kelle pädevusse kuulub vallavalitsuses raieloa taotluste läbivaatamine, selle menetlemine ja loa väljastamine. Nii määruse eelnõus kui käesolevas seletuskirjas on nimetatud isikule viidatud kui ametnikule. Paragrahv 4 loetleb ka raie põhjused ja sisustab kasutatud mõisted. Raie põhjus määrab muuhulgas ära, millistel juhtudel tekib raie teostajal kohustus raiutud puu asendada.

Paragrahv 4 puhul ilmneb ka oluline erinevus kehtiva raiemäärusega: kui kehtiva raiemääruse puhul pole ehitusloaga ette nähtud raie või ka detailplaneeringus ette nähtud raie teostamiseks eraldi luba vaja taotleda (piisab vaid raieteatisest), siis eelnõu kohaselt laieneb loakohustus ka nimetatud põhjustel tehtavatele raietele. Suur hulk kehtivaid detailplaneeringuid on koostatud ajal, kui haljastuse säilitamise tingimusi detailplaneeringus ei sätestatud või olid need tingimused lakoonilised. Tänapäevaks on oluliselt muutunud väärtushinnangud ning arusaam näiteks liigirikkuse säilitamise olulisusest asustatud aladel, kõrghaljastuse säilitamisest nii inimeste vaimse heaolu kui ka näiteks kuumasaarte vähendamise aspektist vaadatuna.

Lisaks ei saa eeldada, et haljastuslik olukord on püsitud muutumatuna alates detailplaneeringu kehtestamisest, millest võib olla möödunud üle 25 aasta. Analoogne põhjus kohaldub ka ehitusloa saanud projektiga ette nähtud raiete puhul. Ehitusloa kehtivus on 5 aastat, aga kui on ehitustegevust alustatud, siis 7 aastat ehitusloa väljastamisest arvates. See on piisav aeg, et krundil oleksid toimunud olulised muutused puude seisukorras või ka arvus.

Paragrahv 5 määrab ära, millistel juhtudel hoolduslõikusluba taotleda pole vaja st kõigil muudel juhtudel on hoolduslõikusloa taotlemine vajalik. Paragrahvi 5 lõike 2 punkt 5 erand on vajalik selleks, et vältida vallavalitsuse sisest loataotlemist ning vähendada sellega halduskoormust. Viimsi Vallavalitsus saab tööde tellijana ise määrata, millistel tingimustel ja kes võib hoolduslõikust läbi viia, lisaks teostab vallavalitsus tellijana ka järelevalvet töö korrektse ja nõuetekohase täitmise üle.

Paragrahv 6 sätestab ohtliku puu raie või ohtliku oksa lõikamise tingimused. Kui on tekkinud oht inimeste tervisele või varale, siis ei ole võimalik oodata, kuniks vallavalitsus väljastab puu raieks või oksa lõikuseks loa, seetõttu peab säilima võimalus seda vajadusel teha ilma loata. Sellega kaasneb aga teavituskohustus (tuleb esitada raieteatis), mis peab sisaldama muuhulgas raiutud puu või oksa kirjeldust ning ka fotosid, mis ohtlikkust tõestavad. Kui tõendamiskohustus on täitmata, siis käsitletakse seda ebaseadusliku raiena looduskaitseaduse § 73 tähenduses, mis lubab tiheasustusalal kasvava puu ebaseadusliku raie eest karistada rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga ning sama teo eest juriidilist isikut rahatrahviga kuni 3200 eurot. Antud sätte eesmärgiks on vältida seda, et ohtliku puu raie eesmärgil saaks raiuda tegelikult elujõulisi puid.

Määruse paragrahvi 6 lõige 7 sätestab, et kui ohtliku puu raie pole tõendatud, siis tuleb raiutud puu asendada vastavalt määruse peatüki 3 kohaselt. Kuna juba raiutud puu puhul pole võimalik määrata näiteks väärtusklassi või ka rinnasläbimõõtu, siis võetakse sellisel juhul haljastusühikute arvu leidmisel aluseks väärtusliku lehtpuu või okaspuu koefitsient, I väärtusklassi puu koefitsient ning rinnasläbimõõdu asemel võetakse aluseks raiutud puu kännu läbimõõt.

Paragrahvi 6 lõige 8 sätestab erisuse, et raieteatise ohtliku puu või oksa raie kohta võib korteriühistu puhul esitada korteriühistu juhatus või valitseja (st pole vaja näiteks korteriühistu üldkoosoleku otsust), et võimaldada ohtlikus olukorras kiire reageerimine.

Paragrahv 7 sätestab, kes vastutab raietööde teostamise koha korrastamise eest ning raiejäätmete äraveo eest. Sama paragrahvi lõige 3 kirjeldab ära hoolduslõikuse üldised tingimused.

2. peatükk. Raie- ja hoolduslõikusloa menetlus

Eelnõu teine peatükk reguleerib, kuidas toimub raie- ja hoolduslõikusloa taotlemine, menetlemine ja loa väljastamine.

Paragrahvi 8 lõige 1 sätestab, kellel on õigus esitada raie- ja hoolduslõikusloa taotlus. Kehtiva määrusega võrreldes tekib olulise erinevusena raieloa taotluse esitamise õigus Viimsi valla omandis olevale kinnistule ka teistel kui Viimsi vallavalitsuse esindajal. Üheks selliseks erandiks (§ 8 lg 1 p 3) on olukord, kus naaberkinnistule on väljastatud ehitusluba või on loetud teavitatuks ehitusteatis, mis hõlmab puude raiet Viimsi vallale kuuluval kinnistul (näiteks kinnistu sissesõidu rajamiseks). Kuna enamasti on sellise ehitusloa või teatise puhul vajalik raiuda puud ka ehitusloaga otseselt hõlmatud kinnistul, piisab antud sätte rakendamisel ühe ehitusobjekti puhul teoreetiliselt vaid ühe raieloa taotluse esitamisest, kuigi see eeldab ka muudatusi praeguses infotehnoloogilises lahenduses.

Sellisel lähenemisel on mitu põhjust. Esiteks muudab see olukorra selgemaks ehitustööde teostaja või kinnistuomaniku jaoks – üks isik saab taotleda ühe töö jaoks kõik vajalikud raieload (või raieloa). Kuna taolises olukorras on avalikul alal puu(de) raie niikuinii kinnistuomaniku kohustuseks, siis esitab loataotluse seesama isik, kes reaalsuses töid läbi viib. See vähendab halduskoormust ja muudab ka menetleja jaoks taotluse läbivaatamise selgemaks ja lihtsamaks. Lisaks väheneb halduskoormus selle läbi, et vallavalitsuse esindaja ei pea esitama raieloa taotlust objektile, mille puhul vallavalitsus pole ise töödest huvitatud isikuks või ka tööde teostajaks. Raieloa läbivaatamisel saab ametnik veenduda, et raie on selles asukohas põhjendatud st tuleneb ehitusloast või ehitusteatisest.

Paragrahvi 8 lõike 1 punkt 4 sätestab erandi ka tänavate, trasside ja muude kommunikatsioonide rajamisel ettejäätavate puude raieks, sellisel juhul tekib raieloa esitamise õigus trasside valdajale või tema poolt volitatud isikule. Näitena võib tuua uue veetrassi rajamise, mis rajatakse valdavas osas Viimsi vallale kuuluvatele kinnistutele ning mille käigus tuleb ette võtta ka trassikoridori jäävate puude raie. Kui kehtiva raiemääruse kohaselt peab selleks valla esindaja küsima raiutavate puude kohta info projekteerijalt või ehitajalt ning esitama raietööde kohta raieteatise vallavalitsusele, siis eelnõu kohaselt saab taotluse esitada projekteerija või ehitaja ise. See vähendab asjatut teabevahetust ning vallavalitsuse halduskoormust. Raieloa läbivaatamisel saab menetleja jällegi kontrollida, kas raieloa taotluses sisalduvate puude raie on põhjendatud ehk ehitusloa saanud projektiga ette nähtud.

Paragrahvi 8 lõige 2 sätestab, millised andmed tuleb esitada koos raieloa taotlusega.

Paragrahvi 8 lõige 4 täpsustab, milliseid dokumente käsitletakse kaasomandi korral omaniku nõusolekuna. Korterühistu puhul on reeglina selleks korteriühistu üldkoosoleku otsus, välja arvatud kuivanud puu või hoolduslõikusloa korral.

Paragrahvi 8 lõige 6 sätestab, et vajaduse korral võib ametnik küsida taotlejalt täiendavaid dokumente, mis tõestaksid, et tal on õigus raie- või hoolduslõikusloa taotlust esitada vastavalt paragrahvi 8 lõikele 1.

Paragrahvi 9 lõige 1 sätestab, kuidas toimub vallavalitsuses raie- või hoolduslõikusloa taotluste menetlemine. Paragrahvi 9 lõike 1 punkt 10 määrab, millistel juhtudel tuleb määrata asendusistutuskohustus raiutava puu kompenseerimiseks. Asendusistutuskohustus rakendub automaatselt ehitusraie, kujundusraie ja kahjustatud puu raie korral.

Muu raie ja sanitaarraie korral automaatselt asendusistutuskohustust ei rakendu, aga selle seadmise võimalus jääb alles raieloa menetlejale. Üheks võimalikuks juhuks, kui nõuet rakendatakse, on puu, mis on istutatud hoonele liialt lähedale ning kahjustab hoone fassaadi või vundamenti. Kui see puu on aga haljastuslikult oluline element ning kinnistul on piisavalt vaba ruumi kõrghaljastuse istutamiseks, siis võib olla asendusistutuskohustuse määramine

põhjendatud. Näiteks sanitaarraie korral võib rakendada asendusistutuskohustust siis, kui puu oli ette nähtud säilitada detailplaneeringuga. Sellisel juhul oli puu pakutava haljastusväärtusega arvestatud detailplaneeringu koostamisel ning seega on puu muutunud oluliseks osaks detailplaneeringu lahendusest. Isegi, kui puu on haigestunud või hukkunud väliste tegurite tõttu, tuleks see puu siiski asendusistutuse korras asendada, et oleks tagatud detailplaneeringu terviklahenduse elluviimine.

Paragrahvi 9 lõige 2 sätestab, et kui puu ülevaatamisel avastab ametnik, et raiet või hoolduslõikust vajab mõni teine puu, siis on menetlejal õigus esitada taotlus tagasi täiendamiseks. Siinkohal on eelkõige mõeldud neid olukordi, kus puu või oks pole küll otseselt ohtlikud, aga kus puu on kuivanud või on muul põhjusel raie läbiviimine vältimatult vajalik.

Paragrahvi 9 lõige 3 sätestab, et ametnikul on õigus nõuda taotlejalt eksperthinnangu esitamist koos raieloa taotlusega, kui taotlus on esitatud sanitaarraieks või muuks raieks ning menetleja ei suuda välise vaatluse põhjal tuvastada taotluses esitatud raie põhjust. Praktikast on esinenud olukordi, kus kinnistuomanik on esitanud raieloa taotluse, viidates puude kehvale seisukorrale, aga silmaga selgelt nähtavad kahjustused või haigused puudel puuduvad ning on põhjendatud kahtlus, et tegelik raiepõhjus on hoopis kinnistul kõrghaljastuse ulatuslik likvideerimine. Kehtiv raiemäärus ei võimalda ametnikul sellisel juhul raiest keelduda ega nõuda täiendavat eksperthinnangut puude seisukorra kohta. Eksperthinnangu nõudmise võimalus vähendab eksitava või teadlikult väära raiepõhjuse esitamise tõenäosust raieloa taotlusel.

Paragrahvi 9 lõige 4 tagab, et kui puu on raiutud ehitus-, kujundus- või kahjustunud puu raieks enne raieloa saamist (või isegi enne raieloa taotlemist), siis menetleb ametnik raieloa taotlust endiselt edasi ning sätestab loa kõrvaltingimuseks asendusistutuskohustuse. Kuna juba raiutud puu puhul pole võimalik määrata näiteks väärtusklassi või ka rinnasläbimõõtu, siis võetakse sellisel juhul haljastusühikute arvu leidmisel aluseks väärtusliku lehtpuu või okaspuu koefitsient, I väärtusklassi puu koefitsient ning rinnasläbimõõdu asemel võetakse aluseks raiutud puu kätiku läbimõõt.

Paragrahvi 9 lõike 5 eesmärgiks on ära reguleerida olukord, kus esitatakse raieloa taotlus ehitus-, kujundus- või kahjustatud puu raieks, kuid tegelikkuses puudus põhjus puu raiumiseks ning ametnik poleks ka raieluba rahuldanud. Sellisel juhul käsitletakse seda ebaseadusliku raiena, mille eest võib trahvida looduskaitseaduse §-s 73 märgitud ulatuses. Samas ei kaota sellise asjaolu esinemine asendusistutuskohustust.

Paragrahvi 9 lõike 6 eesmärgiks on muuta raieloa avalikuks. Kuna puude raie mõjutab potentsiaalselt olulisel määral avalikku ruumi ja inimeste elukeskkonda, siis on kõigil inimestel õigus teada, millistel alustel selliseid muudatusi ellu viiakse. Lisaks aitab see tõhustada järelevalvet määruse täitmise üle, sest raie toimumisel on võimalik teistel isikutel kontrollida, kas tööd toimuvad loa alusel või ilma vastava loata. Esiialgu on kavas raieloa avalikustada dokumendiregistris, tulevikus loodetavasti vastavas geoinfosüsteemis.

Paragrahv 11 sätestab pesitsusrahu kestvuse ning erandid raietööde läbiviimiseks pesitsusrahu perioodil. Kehtiv määrus sätestab, et lindude pesitsemise ajal võib keelata raie, kui raiutaval alal on registreeritud linde. See eeldab, et info pesitsevate lindude kohta on olemas enne raieloa taotlemise esitamist, mida reaalsuses ei eksisteeri. Praktikast on ka tihtipeale võimatu veenduda, et alal pesitsevaid linde pole, eriti kui tegemist on suure ja tiheda puistuga. Seetõttu on oluline, et vallas kehtiks üleüldine pesitsusrahu. Selleks on tinglikult valitud 1. aprill kuni 31. juuli. Eesti Ornitoloogiaühing on majandusmetsades teinud ettepanek keelata raied 15. aprillist 15. juulini ning kaitsealadel 15. märtsist kuni 31. augustini. Seega jääb eelnõus toodud ajavahemik nende kahe ettepaneku vahele.

Paragrahvi 11 lõige 2 lubab kinnistul erandjuhul läbi viia raiet või hoolduslõikust, kuid selleks esitab taotleja ametnikule vastava kirjaliku pöördumise vähemalt 14 päeva enne raietööde algust.

Paragrahvi 11 lõige 3 sätestab, et kui kinnistul raiutavate puude hulk on kuni 3 (k.a.), siis vaatab ametnik puud üle mitte varem kui kolm päeva enne raietööde algust ning kui ta on veendunud, et pole lindude pesapuid või nahkhiirte poegimispaiku, annab nõusoleku puude raiumiseks või hoolduslõikuseks, mis kestab 7 kalendripäeva. Kui ametnik ei suuda piisava kindlusega veenduda, siis on ametnikul õigus taotlejalt nõuda vastava rühma liigispetsialisti (näiteks ornitoloogi) poolt vaatluse läbiviimist.

Paragrahvi 11 lõige 4 sätestab, et kui kinnistul raiutavate puude hulk on suurem kui kolm, siis on vastava rühma liigispetsialisti poolt vaatluse läbiviimine kohustuslik. Muud tingimused ja tähtajad nõusoleku küsimiseks on samad, mis väiksema puude arvu korral.

Vastava rühma liigispetsialisti kaasamisel on vaatluse läbiviimise organiseerimine ja selle eest tasumise kohustus taotlejal.

Kui pesitsusrahu ajal viiakse raietööd või hoolduslõikus läbi ilma selleks eraldi ametnikult nõusoleku saamist, siis käsitletakse seda ebaseadusliku raiena ja selle eest võib trahvida looduskaitseseaduse §-s 73 märgitud ulatuses.

Pesitsusrahu ajal välja antud nõusolek ei vabasta raie või hoolduslõikuse teostajat looduskaitseseaduses sätestatud keelust tahtlikult hävitada looduslikult esinevate lindude pesi või munasid, või linde häirida, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. See tähendab, et kui ametniku nõusolek on antud, aga tööde ajal avastatakse pesitsevad linnud, siis tuleb tööd peatada.

Paragrahv 12 määrab ära raie- ja hoolduslõikusloa andmise ning kõrvaltingimuste seadmise.

Paragrahvi 12 lõike 2 punkt 1 sätestab, et ametnik võib loa andmisel seada paragrahvis 11 sätestatud pesitsusrahu ajast erineva ajalise piirangu. Seda rakendatakse eelkõige siis, kui alal või selle vahetus läheduses on registreeritud sellise linnuliigi esinemine, kelle pesitsusaeg algab reeglina varem kui 1. aprillil või lõpeb hiljem kui 31. juulil. Näiteks III kaitsekategooriasse kuuluva mustrahni pesitsusaeg kestab märtsist juunini.

§ 12 lg 2 punkt 3 lubab määrata hoolduslõikusloa kõrvaltingimusena, et puu hoolduslõikuse teeb kutsetunnistusega arborist. See võib olla põhjendatud näiteks siis, kui tegemist on eriti väärtusliku puuga ning on oht, et asjatundmatu hoolduslõikusega saab puu jäädavaid vigastusi või kaotab oma haljastusliku väärtuse.

Paragrahv 13 sätestab raieõiguse kehtivuse, milleks on üks aasta raieloa andmise kuupäevast. Selle juures tuleb aga arvestada pesitsusrahu perioodi, mille jooksul on raietööde teostamine keelatud, välja arvatud määruse paragrahvi 11 lõigetes 3 ja 4 nimetatud nõusoleku saamisel.

Paragrahvi 14 lõige 1 paneb paika tingimused, mille korral lõpetatakse raie- või hoolduslõikusloa menetlus. Muuhulgas lõpetatakse menetlus siis, kui raieloa taotluses märgitud puu on juba raiutud ning sellise puu raie korral poleks vaja määrata asendusistutuskohustust. Kui asendusistutuskohustuse nõue on olemas, siis jätkatakse menetlust ning määratakse asendusistutus.

Paragrahvi 14 lõige 2 määrab juhud, kui ametnikul on õigus jätta raieloa taotlus rahuldamata. Üldine põhimõte on, et puu raie tiheasustusalal toimub vaid mõjuva põhjusega.

Paragrahvi 14 lõige 3 sätestab, millistel juhtudel on ametnikul õigus jätta hoolduslõikusloa rahuldamata. Üldpõhimõte on, et säiliks puu elujõulisus, dekoratiivsus ning tööd oleks läbi viidud nendest eesmärkidest lähtudes.

3. peatükk. Asendusistutus

Paragrahvi 15 lõige 1 sätestab, millistel juhtudel määratakse koos raiega asendusistutuskohustus. See on kohustuslik ehitusraie, kujundusraie ning kahjustatud puu raie korral. Muu raie ja sanitaarraie korral määratakse asendusistutuskohustus ainult põhjendatud juhul raieloa kõrvaltingimusena.

Paragrahvi 15 lõike 2 punktid 1 ja 2 reguleerivad vallale kuuluvate või valla omandisse antavate ehitistega seotud ehitusraieid ning avalikul alal tehtavaid kujundusraieid. Vallal ei ole mõistlik iseendale seada rahalisi kohustusi, vaid haljastamisega seotud kulused tehakse niikuinii valla eelarvest.

Paragrahvi 15 lõige 4 annab vallale õiguse nõude ehitustegevuse käigus avalikul alal kahjustatud puu raiumist ja raieloa taotlemist koos asendusistutuskohustuse määramisega. Erandina ei rakendu antud nõue vallale kuuluvate ehitiste ehitamisega seotud puude kahjustamisega, sest vallal on õigus nõuda tekitatud kahjude hüvitamist töö teostamiseks sõlmitud lepingu alusel. Kui aga näiteks sidekaabli ehituse käigus vigastatakse puid, mille raie polnud projektis ette nähtud, on vallal õigus nõuda nende puude kohta raieloa taotluse esitamist. Lisaks on vallavalitsusel õigus nõuda kahjustatud puude asendamist, kui selline tingimus on seatud ehitusloale, ehitusteatisega seotud haldusaktile või kaevetööde loale.

Paragrahvi 15 lõige 5 määrab, et asendusistutuskohustus tuleb täita üldjuhul raiutud puu kasvukoha kinnistul, selle võimaluse puudumisel aga avalikul alal. Kui puu kasvukoha kinnistul asendusistutuseks ruumi pole või pole asukoht asendusistutuseks sobiv, aga kinnistuomanikule kuulub mõni teine kinnistu Viimsi valla tiheasustusalas, siis on võimalus asendusistutus läbi viia sellel kinnistul. See kinnistu peab aga jääma tiheasustusalale ning ei tohi olla metsamaa metsaseaduse tähenduses.

Kui asendusistutus täidetakse raiutava puu kasvukoha kinnistul, siis tuleb koos taotlusega esitada ka haljastusprojekt, istutusjoonis või -skeem, mis näitaks ära, milliseid puid ja kuhu istutatakse. See annab ametnikule võimaluse veenduda, et puid ei istutata selleks sobimatusse asukohta.

Kui asendusistutuskohustus täidetakse avalikul alal, siis korraldab tööde teostamise vald ning raieloa taotleja peab need kulud kompenseerima. Asendusistutuskohustuse täitmiseks sõlmitakse leping taotleja ja vallavalitsuse vahel, seda reguleerib määruse paragrahv 20.

Paragrahvi 15 lõige 6 annab vallavalitsusele oma korraldusega õiguse kehtestada avalikule alale puude istutamise korra.

Paragrahvi 16 lõige 1 sätestab, kuidas tuletatakse valemi abil asendusistutuskohustuse maht. Selleks on vaja teada raiutava puu rinnasläbimõõtu, raiutava puu liiki ning väärtuskoefitsienti. Lisaks mängib ka rolli raiepõhjus. Haljastusühikute leidmiseks liidetakse esmalt kokku puuliigi koefitsient, puu väärtuskoefitsient ning raiepõhjuse koefitsient. Saadud summa korrutatakse läbi rinnasläbimõõduga ning jagatakse kuuega. Jagatiseks on haljastusühikute arv. Haljastusühikute arvu põhjal on võimalik leida istikute arv (§ 17). Eesmärk on, et vastava arvutuse teeb taustal ära raieloa taotluse iseteeninduskeskkond. Sellisel juhul puudub taotlejal või menetlejal vajadus asuda eelnimetatud valemi abil haljastusühikute arvu käsitsi arvutama.

Paragrahvi 16 lõige 2 määrab ära puuliikide väärtuskoefitsiendid – mida väärtuslikumaks peetakse puuliiki, seda suurem on koefitsient.

Paragrahvi 16 lõige 3 määrab ära puude väärtusklasside koefitsiendid – mida kõrgem väärtusklass on konkreetsele puule omistatud, seda suurem on koefitsient.

Paragrahvi 16 lõige 4 sätestab, millistel alustel määratakse puu väärtusklass. Juhul, kui raiutavate puude osas on tehtud dendroloogiline hindamine, näiteks ehitusprojekti raames, võetakse see ka väärtusklassi koefitsiendi määramisel aluseks. Kui dendroloogilist inventeerimist pole tehtud, määrab väärtusklassi ametnik, kes kasutab selleks hetkel kehtivas

standardis EVS 939-3:2020 sätestatud kriteeriume väärtusklassi määramiseks. Määruses endas ei saa aga standardile viidata, sest esiteks võib standard muutuda, teiseks pole standard avalikult kättesaadav.

Praktikas on palju kasutusel ka Tallinna Linnavalitsuse kehtestatud haljastuse inventeerimise kord, mis on puu väärtusklassi hindamisel eelnimetatud standardiga väga sarnane. Käesoleva määruse eelnõu jätab võimaluse ka Viimsi vallavalitsusel tulevikus vastav kord kehtestada.

Paragrahvi 16 lõige 5 määrab raiepõhjuste koefitsiendid.

Paragrahvi 16 lõike 8 eesmärgiks on lahendada potentsiaalseid vaidlusi taotleja ja ametniku vahel puu(de) väärtusklassi määramisel. Kui taotleja jääb eriarvamusele ametnikuga puu väärtusklassi osas, siis tellib ametnik puu väärtusklassi määramise vastavalt eksperdiilt ning selle kulu katab taotleja. Dendroloogilise hinnangu tellimist ei saa jätta taotlejale, sest taotleja valitud dendroloog ei pruugi oma hinnangu andmisel olla erapooletu.

Paragrahv 17 paneb paika asendusistutuskohustuse meetoodika.

Paragrahvi 17 lõige 1 näitab, millise valemi abil teisendatakse haljastusühikute arv istikute arvuks. Selleks on vaja teada, milline on istutatav puu, põõsas või hekitaim. Kui istutatakse lehtpuu, siis on vaja teada istiku läbimõõtu 1,3 m kõrguselt, okaspuu puhul juurekaela läbimõõtu. Põõsa puhul loetakse läbimõõd võrdseks 4 sentimeetriga.

Istikute arvu saamiseks jagatakse haljastusühikute arv eelnimetatud läbimõõduga sentimeetrites. Saadud jagatis korrutatakse paragrahvi 17 lõikes 2 toodud koefitsiendiga. Koefitsient on väiksem, kui istutatakse suure väärtusega haljastust või nõuab istutamine lisatöid, ning suurem, kui istutatakse väiksema väärtusega taimi, näiteks elupuuheki istikuid. Mida suurem koefitsient, seda rohkem istikuid on tarvis istutada. Kui istutatakse põõsaid, siis pole tarvis istiku läbimõõtu arvestada ning istikute arv saadakse haljastusühikute arvu korrutamisel lõikes 2 toodud koefitsiendiga.

Paragrahvi 17 lõige 3 sätestab, millise meetoodika alusel leitakse asendusistutuskohustuse maksumus, kui asendusistutus teostatakse avalikul alal. Selleks teeb vallavalitsus hinnapäringu, mis hõlmab saja läänepärna istutamist, transporti, ja kaheaastast hooldust koos kastmisega. Pakkumised võetakse vähemalt kolmelt ettevõttelt ja leitakse nende keskmine hind. Üks 3,8 cm tüveläbimõõduga läänepärna istik teisendatakse 3,8 haljastusühikuks ning selle põhjal leitakse ühe haljastusühiku maksumus.

Paragrahv 18 reguleerib, kuidas tuleb asendusistutuskohustus ellu viia puu kasvukoha kinnistul. Asendusistutus tuleb reeglina täita kahe aasta jooksul raieloa väljastamisest alates. Ehitusraie korral tuleb asendusistutus täita enne kasutusloa taotluse esitamist, kuid mitte hiljem kui kolme aasta jooksul raieloa andmisest. See tagab, et isegi, kui omanik mingil põhjusel kasutusloa taotlust ei esita, peab ta siiski realiseerima asendusistutuse hiljemalt 3 aasta jooksul.

Paragrahvi 18 lõige 3 reguleerib, et nimetatud tähtaega võib mõjuval põhjusel pikendada.

Paragrahvi 18 lõige 5 sätestab, et kui puu või põõsas hävib kahe aasta jooksul pärast asendusistutust ning asendusistutuskohustuslane ei suuda tõendada, et puu või põõsas hävis temast sõltumatutel asjaoludel, on ametnikul õigus nõuda selle istiku asendamist ja uut kaheaastast hooldust.

Paragrahvi 18 lõige 6 sätestab, et kinnistu võõrandamisel tuleb asendusistutuskohustus üle anda kinnistu uuele omanikule. Kui seda nõuet ei täideta, võib vallavalitsus nõuda leppetrahvi asendusistutuskohustuslaselt, kusjuures leppetrahvi suurus määratakse avalikule alale asendusistutuse määramise põhimõtete alusel. See tagab, et kui asendusistutuskohustuslane jätab asendusistutuse tegemata ning müüb kinnistu maha, siis on õigus temalt nõuda sisse leppetrahvi, mille abil vald rajab vastavas mahus haljastust avalikul alal.

Paragrahv 19 sätestab avalikul alal asendusistutuskohustuse täitmise põhimõtted ja tingimused. Kui asendusistutust ei tehta puu kasvukoha kinnistul, vaid avalikul alal, siis tuleb raieloa taotlejal see kompenseerida vallale rahaliselt ning vald kasutab saadud raha haljastuse rajamiseks. Võimaluse korral tuleb asendusistutus teha puu kasvukoha küla või aleviku territooriumil. See tagab, et avalikul alal teostatav asendusistutus panustaks eelkõige kohalikku kõrghaljastusse. Vallavalitsus peab asendusistutuskohustuse eest tasutud raha üle eraldi arvet ning haljastustöid teostatakse vastavalt asendusistutuslepingute sõlmimise kuupäevale (kõige vanemad enne). Kui vallavalitsus ei ole kahe aasta jooksul asendusistutuse lepingu sõlmimisest alates kulutanud ära asendusistutuseks ette nähtud raha, siis tuleb see raha tagasi maksta taotlejale. Kuna ka puu kasvukoha kinnistul on asendusistutuse täitmise tähtajaks reeglina kaks aastat, siis rakendub vallale samasugune kohustus.

Raielubade ning asendusistutuskohustuse täitmise üle peab arvet keskkonnaosakond või muu struktuuriüksus, kellele on antud raielubade väljastamise voli. Asendusistutuskohustusega kogutud vahendite kulutamise üle otsustab haljastus- ja heakorrateenistus või muu vallavalitsuse struktuuriüksus, kellele on antud volitus otsustada avalike alade haljastamise üle.

Paragrahv 20 sätestab, et asendusistutuskohustuse fikseerimiseks sõlmitakse leping vallavalitsuse ja asendusistutuskohustuse vahel. Kehtiv raiemäärus näeb ette, et asendusistutus tagatakse garantiikirjaga, kuid praktikas ei pruugi see tagada, et kohustus ka päriselt ellu viiakse. Lepingusse on võimalik kirja panna poolte õigused ja kohustused, leppetrahvid jm tingimused. Asendusistutuse lepingu üldtingimused määrab Viimsi Vallavalitsus korraldusega.

4. peatükk. Raie- ja hoolduslõikusloa kehtivuse peatamine ja kehtetuks tunnistamine

Paragrahv 22 sätestab, millistel tingimustel on ametnikul õigus raie- või hoolduslõikusloa kehtivus peatada. Taotleja taotluse alusel saab kehtivust peatada maksimaalselt ühe korra. Loa kehtivust saab peatada kokku kuni 3 kuuks.

Paragrahv 23 sätestab, millistel tingimustel on ametnikul õigus raie- ja hoolduslõikusloa kehtetuks tunnistada. Sama paragrahvi lõike 1 punkt 3 määrab ära, et kui puu kasvukoha kinnistule esitatakse taotlus detailplaneeringu algatamiseks või projekteerimistingimuste väljastamiseks, siis on õigus raie- ja hoolduslõikusloa kehtivus peatada. See on vajalik seetõttu, et detailplaneeringu või projekteerimistingimustega määratakse ära, millised puud on määratud säilitamisele ja millised mitte. Seega võib juhtuda, et varasemalt väljastatud raieloa alusel ei saaks enam uue detailplaneeringu kohaselt raiet ellu viia. Seetõttu on õigus vana luba kehtetuks tunnistada.

Paragrahvi 23 lõige 4 sätestab, et kui raie- või hoolduslõikusloa kehtivus on peatatud ja seda pole taastatud 3 kuu jooksul, siis tunnistatakse raieluba kehtetuks.

5. peatükk. Lõppsätted

Paragrahv 24 määrab ära ettekirjutuse tegemise ja haldussunnivahendi kohaldamise tingimused.

Paragrahviga 26 tunnistatakse kehtetuks hetkel kehtiv raiemäärus.

Paragrahvis 27 on toodud määruse rakendussätted.

Paragrahvi 27 lõige 1 sätestab, et määrus jõustub 01.10.2024. Rakendusaktid peab Viimsi Vallavalitsus kehtestama enne määruse jõustumist.

Paragrahvi 27 lõige 2 sätestab, et enne määruse jõustumist välja antud raieluba kehtib selle kehtivuse tähtaja lõpuni või kehtetuks tunnistamiseni. Erandiks on see, kui varasemalt välja

antud raieluba lubaks raietöid teostada ka pesitsusrahu perioodil. Kuna määruse eelnõu keelab üldjuhul raied pesitsusrahu perioodil, siis rakendub see keeld ka varasemalt välja antud raielubadele.

Paragrahvi 27 lõige 3 sätestab, et varasemalt kooskõlastatud raieteatiseid kehtivad maksimaalselt 3 kuud uue määruse jõustumisest või maksimaalselt aasta nende kooskõlastamise hetkest. Kehtiva määruse alusel piisab ehitusloa või detailplaneeringu alusel teostatavateks raietöödeks raieteatise esitamisest st raieluba pole vaja taotleda. Mõistlik on piirata sellise võimaluse kasutamine pärast uue määruse jõustumist kolmele kuule. Varasemalt kooskõlastatud raieteatis ei kehti pesitsusrahu perioodil.

Paragrahvi 27 lõiked 5 ja 6 reguleerivad rakendusaktide kehtestamise tähtaegu.

Paragrahvi 27 lõige 7 sätestab, millised vormid määrusega kinnitatakse. Kinnitamisele lähevad ainult paberkujul vormid. On eeldus, et valdav enamus raieloa menetlusi hakkab toimuma iseteeninduskeskkonnas, milleks hetkel on SPOKU, aga milleks võib tulevikus olla ka mõni muu tehniline lahendus. Määrus ei pane paika konkreetset veebilehte või tehnilist lahendust. Sellest tulenevalt ei ole ka vajadust internetis esitatud taotluse vormi määrusega kinnitada.

4. Määruse mõjud

Määruse eesmärk on paremini säilitada olemasolevat väärtuslikku kõrghaljastust tiheasustusaladel ning tagada raiutud puude asendamine uutega piisavas mahus. Puud ja põõsad on elupaigaks paljudele liikidele. Kõrghaljastus pakub varju päikese ja tuule eest ning aitab leevendada kõvakattega pindade tekitatud kuumasaarte efekti. Puudel on ka esteetiline väärtus, lisades pehmust ja inimhõõdet ehitatud keskkonnale. Seega on määruisel positiivne mõju valla tiheasustatud alade loodus- ja elukeskkonnale.

Raieloa taotlejale võib uue määruse kohaselt raietega seoses kaasneda täiendav rahaline kulu seoses asendusistutuskohustuse täitmisega. Kehtiva praktika kohaselt, kui asendusistutus teostatakse avalikul alal, istutab asendusistutuskohustuslane puud avalikule alale, kuid edasine hooldus jääb valla kanda. Uue määrusega tuleb asendusistutuskohustus avalikul alal kompenseerida vallale rahaliselt ning antud summa kompenseerib ka kõik kaasnevad kulud nagu kastmine ja hooldus kaheks aastaks. Samas, kui isik teostab asendusistutuse enda kinnistul, siis kehtiva määrusega võrreldes üldreeglina täiendavaid kulusid ei lisandu.

Teatud juhtudel võib kulude maht taotleja jaoks ka väheneda, sest uus kord võtab muuhulgas arvesse raiutava puu liiki ja väärtusklassi. Kui raiumisele minev puu oli väheväärtuslik, siis võib varasema praktikaga võrreldes asendusistutuse maht ka väheneda.

Viimsi valla jaoks on uus määrus rahaliselt kasulik, sest vallavalitsus ei pea valla eelarvest tegema täiendavaid kulusid seoses asendusistutuskohustuse täitmisega. Kui varem jäi avalikule alale puude istutamisel hoolduskohustus vallavalitsuse kanda ja korraldada, siis nüüd tuleb see asendusistutuskohustuslasel rahaliselt kompenseerida. Teatud määral suureneb küll halduskoormus, sest vallavalitsus peab vastavate tööde elluviimise ise organiseerima.

Teisest küljest uus määrus ka vähendab halduskoormust eelkõige seeläbi, et teatud juhtudel tekib ehitusest huvitatud isikutel õigus esitada raieloa taotlusi ka Viimsi vallale kuuluvatele kinnistutele. See tähendab, et väheneb oluliselt nende raieloa taotluste hulka, mida Viimsi vallavalitsus peab esitama n-õ iseendale. Kui praeguse praktika järgi peab valla maal toimuvate raiete korral vallavalitsuse esindaja küsima raiutavate puude kohta info ehitajalt või arendajalt ja esitama selle kohta raieloa taotluse, siis edaspidi saab ehitusest huvitatud isik taotluse ise esitada, mis vähendab tarbetut infovahetust.

Efektiivsuse tõstmisele aitab kaasa ka see, et asendusistutuse tingimused ja nende rakendamise juhud on kehtiva raiemäärusega võrreldes palju konkreetsemad. See tähendab, et

ametnik saab oma töös tugineda rohkem raie- ja hoolduslõikusloa andmise korral ning jäävad ära paljud vaidlused ametniku ja taotleja vahel.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud tegevused ja kulutused

Olulise tegevusena tuleb sisse viia muudatused iseteeninduskeskkonnas näiteks selleks, et saaks esitada raieloa taotlusi korraga mitmele kinnistule. Lisaks on vaja, et süsteem ei teeks kinnistuomaniku kontrolli, kui omanikuks on Viimsi vald. Vastasel juhul ei ole võimalik rakendada määruse eelnõu paragrahvi 8 lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud isikute õigust raieloa taotluse esitamiseks vallale kuuluva kinnistu osas. Antud tegevustega võivad kaasneda täiendavad kulud iseteeninduskeskkonnas vastavate funktsionaalsuste väljaarendamiseks.

Teise olulise tegevusena tuleb kindlaks määrata ühe haljastusühiku maksumus, kui asendusistutuskohustus täidetakse valla maal. Selleks peab vallavalitsus võtma hinnapäringud määruse paragrahvi 17 lõike 3 punkti 1 kohaselt ning kehtestama korraldusega haljastusühiku maksumuse.

Kolmandaks tuleb raamatupidamises määrata asendusistutuskohustusega seotud makseteks eraldi tunnus, mis võimaldab lihtsasti eraldada asendusistutuskohustuse tulusid ja kulusid ning pidada jooksvalt arvet arvel oleva summa üle.

Enne määruse jõustumist on tarvis Viimsi Vallavalitsusel kehtestada asendusistutuslepingu üldtingimused ning määrata haljastusühiku maksumus. Perspektiivis on Viimsi Vallavalitsusel võimalus oma korraldusega vastu võtta avalikule alale puude istutamise kord ning haljastuse inventeerimise kord.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub eelnõu kohaselt 01.10.2024. Asendusistutuslepingu üldtingimused ja haljastusühiku maksumus on võimalik Viimsi Vallavalitsuse korraldusega kehtestada pärast määruse vastuvõtmist.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Määruse koostamises löid kaasa seletuskirja peatükis 1.2 nimetatud ametnikud. Lisaks andis omapoolse sisendi Eesti Arboristide Ühing (EAÜ), kes tutvus määruse eelnõuga 1.03.2024 kuni 25.03.2024. EAÜ palus täpsustada määruse § 2 lg 2 reguleerimisala põõsaste ja viljapuude hoolduslõikuse vabastuse osas. Selle märkusega on töörühm arvestanud.

Määruse § 5 lg 2 p 3 osas tegi EAÜ ettepaneku alandada hoolduslõikusloa kohustusliku oksa minimaalset läbimõõtu 6 cm-lt 3 cm-le. Selle ettepaneku jättis töörühm arvesse võtmata, sest see suurendaks töörühma hinnangul põhjendamatult loakohustuslike tööde mahtu, eesmärgiks on reguleerida eelkõige just suuremate oksade hoolduslõikust.

EAÜ tegi ka ettepaneku muuta § 4 lg 2 p 4 sõnastust selliselt, et hoolduslõikusluba poleks vaja ohtliku oksa koheseks lõikamiseks. Töörühm jättis ettepaneku arvestamata, sest oluline on välja tuua, et oks on osaliselt murdunud inimsekkumiseta.

EAÜ tegi ettepaneku lisada paragrahvile 7, millised tingimused peavad olema hoolduslõikuse järgselt täidetud. Antud ettepanekuga on arvestatud, on lisatud lõige 3.

EAÜ tegi ettepaneku kasutada haljastuse inventuuri asemel terminit dendroloogiline inventuur, ettepanekuga on arvestatud.

Viimaks tegi EAÜ ettepaneku viidata standardile EVS 939-3:2020 või Tallinna Linnavalitsuse 10.06.2020 määrusele nr 15 „Haljastuse inventeerimise kord“. Selle ettepanekuga töörühm ei arvestanud, sest määruks pole võimalik viidata tasulisele standardile või teise omavalitsuse

õigusaktile. Määrus jätab võimaluse vallavalitsusel kehtestada haljastuse inventeerimise kord, mis sätestaks täpsemini ära, milliste kriteeriumide alusel puudele väärtusklasse määratakse.

Eelnõu oli avalikul väljapanekul 20.06.2024-07.07.2024. Avaliku väljapaneku jooksul esitati eelnõu osas üks kirjalik seisukoht, millega tehti ettepanek panna § 15 lõike 4 kohane kohustus lisaks avalikele aladele ka erakinnistutele. Eesmärgiks oleks võtta vastutusele ehitajad, kes on oma hooletusega kahjustanud kinnistul asuvat kõrghaljastust, kuid mille tagajärjed avalduvad uutele omanikele alles mõne aasta jooksul.

Kuigi eelnõu töörühm oli nõus sellega, et tähelepanu vajab ka erakinnistutel toimuv ehitustegevus ja sellega potentsiaalselt tekitatav kahju kõrghaljastusele, on antud näite korral kahju tekitatud ehitaja või arendaja poolt uuele kinnistuomanikule ning vald on selles küsimuses kolmandaks osapooleks. Tegemist on küsimusega, millele peaks tähelepanu juhtima pädev omanikujärelevalve. Vallavalitsusel oleks kahju tekitamise hetke ja konkreetset isikut keeruline kindlaks määrata ja kedagi vastutusele võtta.

Eelnõu avalik arutelu toimus 10.07.2024 kell 17.00 Viimsi Vallavalitsuse hoones, Nelgi tee 1. Avalikule arutelule väliseid huvilisi ei saanud.

Taavi Rebane
keskkonnaosakonna juhataja

16.07.2024. a